NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

• OTRDIENA, 2010. GADA 19. JANVĀRIS • Nr. 5 (7988) • Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

ISSN 1407-9321

PREIĻU GALVENĀ BIBLIOTĒKA

Abonējiet «NOVADNIEKU» februārim un pārējiem gada mēnešiem! Datorizētajās «Latvijas Pasta» nodaļās to var izdarīt līdz 25. janvārim, pārējās pasta nodaļās un pie pastniekiem līdz 20. janvārim. «Novadnieka» redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos — līdz 20. janvārim.

Līvānu iedzīvotāji protestē pret SEB bankas apkalpošanas centra slēgšanu 4. lappusē

Vārkavas seniori spītē krīzei un aukstumam 6. lappusē

Latgalē vislielākais bezdarba līmenis — 21,1% 7. lappusē

Līvānos darbojas trīs slidotavas

Slidotava Lāčplēša ielā 28, Līvānos, sestdien un svētdien bija gan lielu, gan mazu hokejistu pilna.

Kā informē Līvānu novada sporta pasākumu organizatore Mārīte Vilcāne, kopš aizvadītās nedēļas Līvānos darbojas trīs slidotavas.

Apgaismota slidotava, kur iespējams slidot arī vakara stundās, atrodas Līvānos, Lāčplēša ielā 28. Turpat blakus, uz vecā hokeja laukuma atrodas arī otra slidotava, ko brīvdienās aktīvi izmanto gan bērni, gan pieaugušie hokeja cienītāji. Trešā slidotava izveidota dzīvojamajā mikrorajonā Rīgas ielā 26/28.

Slidotavas uzliet palīdzēja SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība», iniciatīvu izrādījuši arī iedzīvotāji, kas iesaistījušies slidotavu izveidošanā.

Jāatzīmē, ka Līvānu iedzīvotāji ziemas priekiem izmanto arī dabiskās ūdenstilpnes. Piemēram, uz Dubnas upes ledus starp dzelzceļa un autotransporta tiltu iedzīvotāji paši izveidojuši slidotavu.

Vislatvijas tīrīšana norisināsies 24. aprīlī

Sākot ar 15. janvāri, sākas laika atskaite līdz lielajai Vislatvijas tīrīšanai, tādēļ talkas organizatori aicina atzīmēt šo dienu savos jaunajos kalendāros. Lielā Talka būs simboliska dāvana Latvijai — neatkarības deklarācijas pasludināšanas 20. gadadienā (4. maijā aprit 20 gadi kopš LR neatkarības deklarācijas pasludināšanas).

Ir sākusi darboties arī Talkas jaunā mājaslapa *www.talka.lv*, kas kalpos kā galvenais Talkas informācijas «punkts» un kurā varēs līdzdarboties arī paši talcinieki. Tur būs ērti atrodama ne tikai visa aktuālākā informācija par Talkas norisi, bet arī iespējams iepazīties ar jau aizvadīto talku rezultātiem, sekot līdzi kalendāram un citām interesantām lietām. Drīzumā būs pieejama interaktīva Latvijas karte, kurā ikviens talkot gribētājs varēs atrast oficiāli pieteiktās talkas vietas, kā arī maksimāli precīzi atzīmēt savu individuālo talkošanas vietu. Tāpat kartē precīzi varēs atrast vietas, kur tiks dalīti atkritumu maisi, bet pēc pasākuma būs iespēja atzīmēt vietas, kur atstāti piepildītie maisi. Mājaslapa būs lasāma latviešu, krievu un angļu valodās.

Šobrīd notiek aktīvs darbs, saskaņojot organizatoriskos jautājumus ar pašvaldībām, atkritumu apsaimniekotājiem un citām iesaistītajām pusēm. Viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir finansējuma atrašana Talkas maisu iegādei. Šogad plānots iegādāties aptuveni **miljonu maisu, lai nodrošinātu vairākus maisus katram talkas dalībniekam.**

Lielās Talkas tradīcija aizsākās pirms pusotra gada — ar talku 2008. gada 13. septembrī — Latvijas 90. dzimšanas dienas pasākumu ietvaros, bet otrā Lielā Talka notika pagājušajā pavasarī — 18. aprīlī. Grandiozajā vides sakopšanas akcijā Lielā Talka kopumā piedalījušies vairāk kā 110 tūkstoši brīvprātīgo, savācot simtiem tonnu atkritumu. Lielās Talkas patrons un aktīvs dalībnieks ir Valsts prezidents Valdis Zatlers. Lielās Talkas kustības mērķis ir, lai Latvija pēc 10 gadiem būtu tīrākā valsts pasaulē. Lielo Talku organizē «Projekts Pēdas», Latvijas Valsts prezidenta kanceleja, Latvijas Pašvaldību savienība, domu biedru grupa «Tīriem mežiem» sadarbībā ar RIMI, Vides ministriju, Latvijas Valsts mežiem, Komunikāciju aģentūru «Edelman Affiliate», «Latvijas Valsts ceļiem», LASUA, «Latvijas Zaļo punktu», Latvijas Radošo savienību padomi un Izglītības un zinātnes ministriju.

Pašvaldībām piešķirs mērķdotācijas bezmaksas datoru un interneta izmantošanai 316 975 latu apmērā

Valsts sekretāru sanāksmē 7. janvārī, tika izsludināts Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) sagatavotais noteikumu projekts par mērķdotāciju piešķiršanu no šā gada valsts budžeta, lai nodrošinātu iespēju pašvaldību bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datorus, ziņo Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļa.

Bibliotēku likums nosaka, ka valsts un pašvaldību bibliotēku lietotājiem ir tiesības bez maksas izmantot publiski pieejamos datorus, internetu un vispārpieejamos elektroniskās informācijas resursus.

RAPLM ir aprēķinājusi visām pašvaldībām piešķiramās mērķdotācijas summu, kas sastāda 316 975 latus. Mērķdotācijas aprēķinātas, pamatojoties uz valsts aģentūras «Kultūras informācijas sistēmas» iesniegto informāciju.

Pašvaldību bibliotēkām tiks apmaksāti izdevumi, kas saistīti ar interneta abonēšanu 2010. gadā, kā arī 1. līmeņa palīdzības dienesta pakalpojumu izmantošanu.

Savukārt, ja pašvaldībai piešķirtā mērķdotācija nenodrošinās iedzīvotājiem pašvaldību publiskajās bibliotēkās tiesības bez maksas izmantot internetu un datorus, noteikumu projekts paredz, ka pašvaldība var noteikt kārtību datoru un interneta bezmaksas izmantošanai pašvaldību publiskajās bibliotēkās.

Noteikumu projekts neparedz papildu izdevumus valsts budžetam, jo ministrijas apakšprogrammā «Pašvaldību attīstības nacionālie atbalsta instrumenti» paredzēts finansējums 316 975 latu apmērā, lai nodrošinātu iespēju pašvaldību publiskajās bibliotēkās bez maksas izmantot internetu un datorus.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Rīgas domes deputāts Kristovskis «pārtiek» no ES pabalsta

Partijas «Pilsoniskā savienība» (PS) Rīgas domes frakcijas vadītājs Ģirts Valdis Kristovskis atteicies no algas par deputāta darbu pašvaldībā un pārtiekot no bezdarbnieka pabalsta, ko maksājot Eiropas Parlaments (EP). Kā skaidroja Kristovskis, EP viņam pēc deputāta amata atstāšanas pagājušajā gadā piešķīris bezdarbnieka pabalstu uz pusgadu. «Ja man šo statusu neatjaunos, prasīšu algu no Rīgas domes.» Rīgas domes deputātam tiek apmaksātas līdz 40 darba stundas mēnesī, nosakot vienas stundas algas likmi 13,60 latu apmērā. Tādējādi parasts domes deputāts, lielākais, var saņemt 544 latus pirms nodokļu nomaksas. EP deputātu nolikums noteic, ka bijušie eiroparlamentārieši var pretendēt uz pārejas pabalstu, kas ir tikpat liels kā deputāta alga. Aģentūras LETA arhīvs liecina, ka 2008. gada vasarā vidēji viens no Latvijas ievēlētais EP deputāts mēnesī saņēma 1800 eiro jeb 1265 latus. Nav jābūt dižam matemātiķim, lai saprastu starpību, nevis Kristovska nevēlēšanos saņemt algu no viņam netīkamās Rīgas domes. Stājoties domes deputāta amatā, Kristovskis deklarējis 6800 latu lielus skaidras naudas uzkrājumus, 35 000 latu un 90 000 eiro (63 000 latu) uzkrājumus «SEB» bankā, kā arī 48 000 eiro (33 600 latu) uzkrājumus AS «Danske bank» Latvijas filiālē. Amatpersonas deklarācijā Kristovskis norādījis, ka viņam pieder vairāki nekustamie īpašumi un vieglā automašīna «Jaguar». Kristovskis arī aizdevis 22 500 latus.

VID pērn iekasējis 3,94 miljardus latu

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) kopējie administrētie budžeta nodokļu un nenodokļu ieņēmumi pērn bijuši 3,94 miljardi latu, kas ir par 1,8% jeb 70,27 miljoniem latu mazāk, nekā paredzēts 2009. gada plānā. Tādējādi VID paredzēto plānu izpildījis 98,2% apmērā, jo 2009. gada plāns paredzēja ieņēmumus 4,01 miljarda latu apmērā, informēja VID Komunikācijas nodaļā. 2008. gadā kopējie VID administrētie nodokļu un nenodokļu ieņēmumi bijuši 5,14 miljardi latu.

VID administrētie valsts pamatbudžeta ieņēmumi, neskaitot dabas resursu nodokli un iedzīvotāju ienākuma nodokli (IIN), bijuši 1,87 miljardi latu, pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi 2009. gadā bijuši 798,44 miljoni latu, akcīzes nodokļa ieņēmumi 2009. gadā bijuši 504,08 miljoni latu, muitas nodokļa ieņēmumi pērn bijuši 15,07 miljoni latu, ieņēmumi no valstij piederošo siltumnīcefekta gāzu emisijas vienību tirdzniecības bijuši 91,36 miljoni latu, naudas sodos un sankcijās pērn ieņēmumi bijuši 10,68 miljoni latu. VID administrētie pārējie nenodokļu ieņēmumi bijuši 11,37 miljoni latu. Sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi 2009. gadā bijuši 1,33 miljardi latu, kas ir par 11,6 miljoniem latu vairāk, nekā paredzēts pērnā gada plānā, tādējādi plāns izpildīts 100,9% apmērā. IIN ieņēmumi pērn bijuši 729,18 miljoni latu, kas ir par 19,82 miljoniem latu mazāk, nekā 2009. gadā plānotie ieņēmumi — 749 miljoni latu. Dabas resursu nodoklis, ieskaitot pašvaldību speciālo budžetu, 2009. gadā iekasēts 7,4 miljonu latu apmērā, un tas ir par 403 700 latiem vairāk, nekā plānots.

Upes un ezerus klāj biezs ledus

Latvijas upes un ezerus klāj bieza ledus sega, liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra informācija. Upēs, daudzviet gan vēl ar lāsmeņiem, tomēr ledus segas biezums pakāpeniski palielinās. Piemēram, Daugavā posmā no Daugavpils līdz Jēkabpilij ledus ir 12 līdz 25 centimetrus biezs, Pļaviņu ūdenskrātuvē 27 līdz 34 centimetrus biezs. Pakāpeniski ledus veidojas arī Rīgas līcī, tomēr tas vēl ir salīdzinoši plāns un nedrošs.

NOVADNIEKS
Redaktore Tamāra Elste
Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.
Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv
Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Bieži vien daudz prātīgāk piemēroties citiem, nekā piespiest citus pielāgoties sev.

Ž.Labrijērs

IZM janvāra pedagogu atalgojumam paredzētos līdzekļus pārskaitījusi savlaicīgi

Finansējums 2010. gada janvāra pedagogu algām visām pašvaldībām pārskaitīts savlaicīgi — pagājušajā nedēļā, turklāt visas pašvaldības arī informētas par finansējuma apjomu līdz 2010. gada 31. augustam, kas ļauj izglītības iestādēm plānot finansējuma sadalījumu un apmēru, kā arī par to informēt pedagogus, ziņo Izglītības un zinātnes ministrijas Komunikācijas nodaļa.

2009. gada decembrī Saeima apstiprināja likumu «Par valsts budžetu 2010. gadam», saskaņā ar kuru valsts budžeta mērķdotācija pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām palielināta par 36%, salīdzinot ar 2009. gada septembri — decembri. Tas ļauj pilnveidot atalgojuma iespējas un pedagogiem atkal apmaksāt papildus stundu vadīšanai veiktos pienākumus – gatavošanos nodarbībām, rakstu darbu labošanu, individuālo darbu ar skolēniem un klases audzināšanu.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem «Kārtība, kādā aprēķina un sadala valsts budžeta mērķdotāciju pašvaldību un privātajām izglītības iestādēm bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un pašvaldību vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai» katra pašvaldība piešķirto finansējumu sadala izglītības iestādēm pēc katras pašvaldības izstrādātās kārtības un kritērijiem.

2010. gada 1. janvārī ir stājušies spēkā grozījumi Izglītības likumā, un pārejas noteikumu 25. punkts nosaka, ka 2010. un 2011. gadā valsts un pašvaldību dibināto izglītības iestāžu pedagogiem nemaksā prēmijas un naudas balvas, neveic viņu materiālo stimulēšanu. Analoga norma iekļauta arī Vispārējās izglītības likuma pārejas noteikumu 13. punktā. Līdz ar to 2010. un 2011. gadā valsts un pašvaldību dibināto izglītības iestāžu pedagogu materiālā stimulēšana netiek veikta, tajā skaitā, netiek izmaksātas piemaksas par kvalitatīvu darbu.

Taču Izglītības un zinātnes ministrija atgādina, ka MK noteikumos «Pedagogu darba samaksas noteikumi» ir noteikta pedagoga zemākā darba algas likme, tāpēc, ja, apmaksājot papildus veicamos pienākumus, vēl atlikuši papildu līdzekļi, kurus izglītības iestādes vadītājs plānojis novirzīt kvalitātes piemaksām, šos līdzekļus ir tiesības izmantot, nosakot pedagogiem nevis zemāko, bet lielāku darba algas likmi.

Neskaidrību gadījumā gan pašvaldību, gan izglītības iestāžu pārstāvjiem ir iespēja konsultēties IZM un saņemt skaidrojumu par interesējošo jautājumu.

Pašvaldības pašas noteiks sociālā dzīvokļa īres maksu

Saeima 14. janvārī galīgajā lasījumā lēma par grozījumiem likumā «Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām», kas paredz iespēju pašvaldībām pašām noteikt, par kādu maksu izīrēt sociālos dzīvokļus.

Jaunās izmaiņas paredz no likuma izslēgt obligāto nosacījumu, ka sociālā dzīvokļa īres maksai jābūt vismaz trīs reizes zemākai par īres maksu, kas noteikta attiecīgās kategorijas pašvaldības dzīvokļiem. Taču tiks saglabāts nosacījums, ka sociālā dzīvokļa īres maksai jābūt zemākai par citu pašvaldības izīrēto dzīvokļu īres maksu.

Patlaban nav pamata noteikt trīs reizes mazāku sociālā dzīvokļa īres maksu, jo tas rada nevienlīdzīgu attieksmi pret tiem sociāli mazaizsargātajiem cilvēkiem, kuri īrē sociālo dzīvokli, un tiem, kuri īrē citus pašvaldības dzīvokļus, norāda grozījumu autori.

Paredzēts, ka jaunais regulējums stāsies spēkā šī gada 1. februārī, un tas neattieksies uz spēkā esošajiem īres līgumiem. Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas virzītie grozījumi likumā «Par sociālajiem dzīvokļiem un sociālajām dzīvojamām mājām» tika izstrādāti, lai samērotu pašvaldībām pieejamos finanšu līdzekļus ar tiesību aktos noteiktajām funkcijām, uzdevumiem, tiesībām un pienākumiem.

LDDK atgādina: stājušies spēkā jauni darba aizsardzības jomu regulējoši normatīvie akti

Šī gada 1. janvārī kopumā spēkā stājusies virkne Ministru kabineta noteikumu, no kuriem vairāki ir saistīti arī ar darba aizsardzības jomu — tie ir MK noteikumi nr. 359 «Darba aizsardzības prasības darba vietās» un MK noteikumi nr. 950 «Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība», kas aizvieto iepriekš spēkā bijušus MK noteikumus. LDDK aicina darba devējus saņemt bezmaksas konsultācijas par šo noteikumu praktisku piemērošanu.

Abu normatīvo aktu jaunās redakcijas atšķiras no iepriekšējām, klāt ir nākušas arī vairākas iepriekš nebijušas prasības, ieteikumi un pielikumi. Tā, piemēram, jaunie MK noteikumi nr. 359 «Darba aizsardzības prasības darba vietās» ir papildināti ar pielikumiem, kuros definētas:

✔ darba telpu mikroklimatam noteiktās prasības atkarībā no fiziskās slodzes;

✔ iekštelpu apgaismojuma līmeņi atkarībā no darba vietas un darba veida;

✔ apgaismojuma līmeņi ārpus telpām atkarībā no darba vietas un darba veida;

✔ pieļaujamais laikposms darbam aukstumā ārpus telpām.

Jaunās prasības tiks attiecinātas uz uzņēmumiem, kuros darba vietas izveidotas pēc šo MK noteikumu spēkā stāšanās (2010. gada 1. janvārī), iepriekš izveidotās darba vietās šīm prasībām ir tikai ieteikuma raksturs.

Savukārt MK noteikumi nr. 950 «Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība» paredz jaunu nelaimes gadījumu izmeklēšanu, ja cietušajam konstatētie veselības traucējumi nav smagi un pārejošā darba nespēja nav ilgāka par trīs dienām. Šādos gadījumos darba devēja izveidotā komisija, izmeklējot nelaimes gadījumu, sastāda aktu tikai divos eksemplāros (darba devējam un cietušajam) un nelaimes gadījumu nereģistrē Valsts darba inspekcijā. Savukārt, ja nelaimes gadījumā cietušajam konstatētie veselības traucējumi nav smagi, taču pārejošā darba nespēja ir ilgāka par trīs dienām, aktu sastāda četros eksemplāros un iesniedz Valsts darba inspekcijā. Noteikumi paredz arī virkni citu izmaiņu.

Lai neapjuktu jaunajos noteikumos un spētu tos veiksmīgāk integrēt uzņēmuma darba aizsardzības politikā, Latvijas Darba Devēju Konfederācijas (LDDK) projekta «Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos» ietvaros uzņēmēji var saņemt bezmaksas konsultācijas par šo noteikumu un citu darba un darba aizsardzības likumdošanas normatīvu prasību piemērošanu. Konsultācijas Latgalē var saņemt LDDK reģionālajā konsultatīvajā centrā — Daugavpilī, Mihoelsa ielā 43, tālr. 65424376, *egils@lddk.lv*.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Ar pirmo personālizstādi sevi pieteic jauns mākslinieks

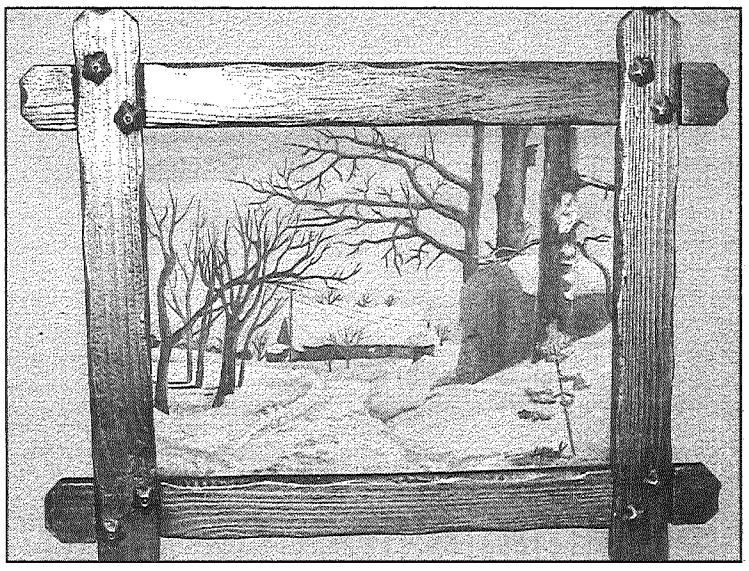

● Ieskats Aivja Pīzeļa gleznu izstādē. Foto: L.Rancāne

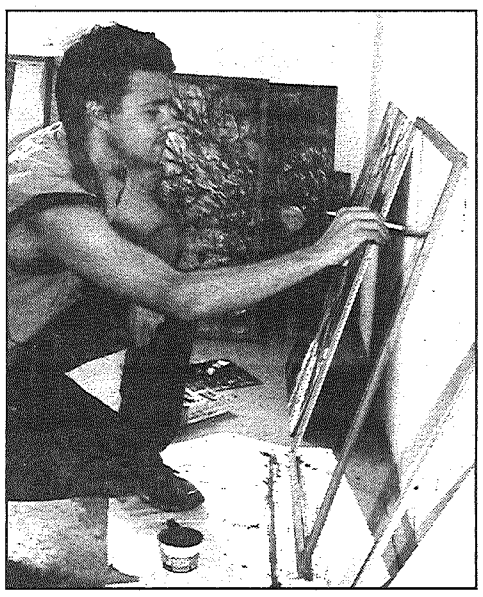

● Aivis Pīzelis. Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja fondiem

«Re - starts» — šāds nosaukums dots gleznu izstādei, ar ko sevi plašākai publikai pieteicis topošais mākslinieks Aivis Pīzelis. Izstāde skatāma Preiļu novada kultūras centra otrā stāva zālē. Gleznu autors izstādes nosaukumam devis divus skaidrojumus: «Skatieties — startēju, sāku!» un «No jauna palūkoties uz lietām. Pirmo reizi lietas ieraugu dabā. No jauna, pavisam citādi tās redzu, kad ar krāsām un otu tās uzlieku uz audekla».

Aivim Pīzelim tā ir pirmā personālizstāde. Beidzis Preiļu 1. pamatskolu, trīs gadus mācījies Preiļu mūzikas un mākslas skolas mākslas nodaļā, absolvējis Rēzeknes dizaina un mākslas vidusskolu. Pašlaik studē Latvijas mākslas akadēmijas Latgales filiāles gleznieciības nodaļas pirmajā kursā. Topošajam māksliniekam ir sava iecienīta tēma — ainavas, tiek gleznoti arī portreti.

Daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas tiesības nodod namu iedzīvotājiem

Preiļu novada domes sēdē izskatīti vairāki iesniegumi par daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas tiesību nodošanu namu iedzīvotājiem, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Saskaņā ar novada domes deputātu lēmumu daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas Daugavpils iela 72 pārvaldīšanas tiesības tiek nodotas biedrībai «Preilēniešu nams». Dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki ar kopsapulces lēmumu pagājušā gada 10. novembrī nolēma dibināt biedrību, 2009. gada 25. novembrī Uzņēmumu reģistrā tika reģistrēta biedrība «Preilēniešu nams». Tās biedru tiesības un pienākumi ir noteikti biedrības statūtos. 19. novembrī ar biedrības «Preilēniešu nams» valdes sēdes lēmumu biedrības priekšsēdētājs Uldis Maskovskis tika pilnvarots uzsākt dzīvojamās mājas Daugavpils ielā 72 apsaimniekošanas pārņemšanas procedūru.

Toties dzīvojamās mājas Daugavpils ielā 23 pārvaldīšanas tiesības tiek nodotas dzīvokļu īpašnieku pilnvarotajai personai — pārvaldniekam Artūram Vilcānam, bet dzīvojamās mājas Pils ielā 6A pārvaldīšanas tiesības pārņems dzīvokļu īpašnieku pilnvarotā persona — pārvaldnieks Dmitrijs Ivanovs, parakstot dzīvojamās mājas nodošanas un pieņemšanas aktu kopa ar pārējo dzīvojamās mājas tehnisko dokumentāciju.

Starp Preiļu novada domi un SIA «Preiļu saimnieks» ir noslēgts nekustamā īpašuma apsaimniekošanas un pārvaldīšanas pilnvarojuma līgums par domes īpašumā esošo ēku un ar tām funkcionāli saistīto būvju un piesaistīto zemes gabalu apsaimniekošanu. Domes kustamā un nekustamā īpašuma nodošanas pieņemšanas komisijai sadarbībā ar SIA «Preiļu saimnieks» jāveic dzīvojamo māju Daugavpils ielā 72, Daugavpils ielā 23 un Pils ielā 6A nodošana.

Apkopoti darba rezultāti dzimtsarakstu nodaļā

Skaitļi reģistrāciju grāmatās liecina, ka aizvadītajā gadā Preiļu novada dzimtsarakstu nodaļā reģistrēta 101 dzimšana, 41 laulība un 156 miršanas gadījumi. Skaitļus ir sarežģīti salīdzināt ar 2008. gadu, jo no 2009. gada 1. septembra tika likvidētas Pelēču un Saunas pagastu dzimtsarakstu nodaļas un līdz ar to paplašinājās Preiļu novada dzimtsarakstu nodaļas darbības iecirknis. Visumā var secināt, ka strauju izmaiņu demogrāfiskajā situācija nav, skaidro Preiļu novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Anita Loginova.

Kā liecina analīze, no visiem pagājušajā gadā reģistrētajiem jaundzimušajiem 31 atzīta paternitāte. Tie ir gadījumi, kad vecāki nesastāv laulībā, bet bērna tēvs atvasi atzīst par savu. Desmit bērnu dzimšanas reģistri izdarīti bez ziņām par tēvu.

Dzimtsarakstu darbinieki kopā ar vecākiem priecājas, ja bērnam tiek dots skaists, labskanīgs vārds vai divi vārdi, kā tas ir atļauts likumā. Tomēr dažkārt vecākiem gan vajadzētu padomāt, vai bērni, kad viņi paaugsies, būs priecīgi par diviem gariem vārdiem un vēl dubulto uzvārdu.

Ko darīt, ja ar vecāku doto vārdu grūti sadzīvot? Likumdevējs ir paredzējis vārda maiņu personām pēc 15 gadu vecuma sasniegšanas, taču iemeslu, kādēļ to atļauts darīt, nav daudz. Arī valsts nodeva par vārda, uzvārda maiņu 50 latu apmērā nav nekāda mazā. Preiļu novadā 2009. gadā populārākie meiteņu vārdi bija Evelīna, Milana, Viktorija, Enija, Anastasija, Diāna, Kate, Kitija, Ksenija, Patrīcija, Veronika. Zēnu vidū iecienītākie vārdi bijuši Ralfs, Mareks, Nikita.

Kā retākos var minēt meiteņu vārdus Elvita un Romija Estere. Divus vārdiņus dabūjušas piecas meitenes.

Laulību ziņā aizvadītais gads nav bijis dāsns. No 41 laulību reģistrācijas trīs ir notikušas Preiļu Romas katoļu baznīcā. Īpaši aktīvi laulības noslēgšanas mēneši ir bijuši aprīlis, jūlijs un augusts. Nepilngadīgas personas laulībā nav stājušās. Vienam pārim sakarā ar gaidāmo bērniņa piedzimšanu saīsināts izsludināšanas laiks. Pagājušajā gadā laulības ar ārzemniekiem novada iedzīvotāji nav reģistrējuši. Laulības reģistrāciju datu apkopojums liecina, ka pirmajā laulībā stājušies 33 vīrieši un 27 sievietes, otrajā — 5 vīrieši un 11 sievietes, trešajā — 2 vīrieši un 3 sievietes, ceturtajā — 1 vīrietis. Dažādu iemeslu dēļ laulības atceluši divi pāri. Atzīme par laulības šķiršanu izdarīta 47 reģistros.

Aizvadītajā gadā novada dzimtsarakstu nodaļā reģistrēti 156 miršanas gadījumi. No dzīves aizgājuši 86 vīrieši un 70 sievietes. Visvairāk miruši cilvēki, kas vecāki par 70 gadiem. Spriežot pēc mirušo dzīvesvietām, Preiļu pilsētā miruši 100 cilvēki, Preiļu pagastā — 14, Aizkalnes pagastā — 5, Pelēču pagastā 7, Saunas pagastā — 11, pārējo 19 mirušo dzīvesvietas ir bijušas citu novadu teritorijas.

Aizkalnes pamatskolā jauno gadu ievada ar pasākumu ģimenēm

Vienā no janvāra vakariem, spītējot ziemas salam, Aizkalnes pamatskolas zālē uz ģimeņu vakaru kopā tika aicinātas skolas absolventu, darbinieku, pedagogu un skolēnu ģimenes. Visi, kurus kopā saista Aizkalnes pamatskolas baltā ēka, pulcējās ar gaišām domām, smaidiem un labu noskaņojumu iesākt jauno 2010. gadu.

Kā informēja Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle, īpašie viesi pasākumā bija Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopa «Rūtoj» un kopas vadītāja Ilze Rožinska. Folkloras kopas sastāvā uz pasākumu bija ieradušies ne tikai tagadējie dalībnieki, bet arī Preiļu Valsts ģimnāzijas absolventi, kuri skolas laikā ir darbojušies «Rūtoj».

Vakara viesus jaunajā gadā sveica Aizkalnes pamatskolas direktore Inta Dumbrovska un Aizkalnes tautas nama vadītāja Aina Kažemāka.

Visi — gan mazi, gan lieli, jaunāki un vecāki — tika aktīvi iesaistīti rotaļās, dejās un dziesmās, kas prasīja izveicību un izturību. Dejots tika uz nebēdu, ka pat parādījās sviedru lāses.

Pasākums bija kupli apmeklēts. Tajā piedalījās četru paaudžu pārstāvji. Ar īpašu prieku tika sagaidīta bijusī skolas direktore Mudrīte Vija Lozda, skolas ilggadējā darbiniece Leonīda Dimitroviča un septiņdesmito gadu skolas absolventi Janīna un Antons Beči.

Lai gan Aizkalnes pamatskola ir vismazākā Preiļu novadā, tā ir viena no vecākajām skolām — šogad tā svinēs 143. dzimšanas dienu. Pašlaik skolas pedagogi un biedrība «Sabiedriskais centrs Aizkalne» (vadītāja Janīna Beča) aktīvi iesaistās līdzekļu piesaistē no Eiropas Savienības fondiem, lai nākotnē skolā darbotos arī apmācību un interešu centrs dažāda vecuma iedzīvotājiem.

Vieta, kur bērns jūtas kā mājās

Ikvienam cilvēkam, bet jo īpaši bērnam, visdrošākā, vissiltākā un vismīļākā vieta ir viņa mājas. Tās ir patvērums katrā dzīves situācijā. Mājās viņi iepazīst un veido savu pasaulīti, bet pirmsskolas izglītības iestādē bērnam ir iespēja dalīties savos, kā arī lūkoties vienaudžu prieka, skumju, jaunu atklāsmju pārdzīvojumos. Tā ir vieta, kur mazo cilvēku pasaules saplūst, kā arī tiek papildinātas ar izziņas un jaunu emociju lappusēm. Vieta, kur arī ārpus mājām bērns var justies kā mājās, ir Preiļu pirmsskolas izglītības iestāde «Pasaciņa».

Raugoties ārā pa logu, var redzēt spožus saulesstarus, un tie šķiet visspožākie šajā, tikai nupat ieskandinātajā 2010. gadā. Preiļu pirmsskolas izglītības iestādē «Pasaciņa» jauno gadu ieskandināja mazākumtautību grupas bērni ar skolotājām, svinot Pareizticīgo Ziemassvētkus. Skandējot «kaļadkas» (Ziemassvētku dziedājumi), maskās tērpušies bērni apciemoja kaimiņu grupas, aicinot uz kopīgām dejām un rotaļām. Līksmotāju tālākais ceļš veda pie svētku egles iestādes zālē, kur tika dziedāts un dejots. Lielu sajūsmu bērnos izraisīja «čigānietes» ierašanās, kas zīlēja nākotni. Atmosfēra iestādē šajā dienā bija piepildīta ar gaišumu, mīlestību un mīļiem vārdiem, kas, cerams, nezudīs visu jauno 2010. gadu.

Šajā aukstajā un bargajā ziema, kad no rītiem pat degungalu negribas izbāzt no segas apakšas, mēs, pieaugušie un bērni, dodamies uz savu «Pasaciņu». Vai puteņo, vai līst lietus — mums sliktu dienu nav. Ja strādājam — tad strādājam, ja atpūšamies — tad atpūšamies, un tāpēc martā ciemos gaidīsim bērnu vecmāmiņas un vectētiņus. Viņus iepriecināsim ar maziem, mīļiem pārsteigumiem, līksmām kopīgām dejām un rotaļām, un pasēdēšanu pie tējas tases.

Kad pēc nogurdinošās ziemas sāksim dzert bērzu sulu, būs atnācis pavasaris, un aprīlī viss notiks — ziemas iesnās pilēs lāstekas, saldo nomidzi iztraucēs kaķu ģimeņu skandāli un neviena vien mazā atvasīte tiks pieķerta, skopajā saulītē bez cepures un cimdiem pa āru ņemoties. Un tas viss notiks, Lieldienas gaidot! Arī mūsu mājās — «Pasaciņā» — notiks olu ripināšana, visaugstākā uzšūpošanās, lai vasarā odi neēstu, un lielie olu kari. Maijā savas māmiņas bērni suminās svētku koncertā ar skanīgām dziesmām un sirsnīgiem vārdiem.

Bet katru dienu bērni «Pasaciņā» mazliet pazīmē un palīmē, padejo un pavingro, un, protams, arī pablēņojas. Pamazītiņām mācās pazīt burtiņus un salikt tos kopā, lai nākamie pirmklasnieki maija nogalē varētu teikt ardievas bērnības zemei «Pasaciņai», jo sāksies skolas takas. Taču vispirms nāks vēl jaukā vasara, kas sniegs iespēju atpūsties, lai jaunajā mācību gadā ar jaunu cerību, jaunu ticību un enerģiju turpinātu iesākto, un nav no svara, kur tu esi, bet gan cik tevī pašā ir iekšā — spēka, vēlmes un dzīvotprieka, kas rodas, ar prieku darot citam labu.

M.Spūle,
Preiļu PII «Pasaciņa» vadītājas vietniece izglītības jomā

Lappusi sagatavoja L.Rancāne un L.Kirillova

Rudzātu speciālajā internātpamatskolā jauni projekti

Jau trešais projekts pēc apvienošanās Līvānu novadā

Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods 13. janvārī Rīgā parakstīja līgumu par projekta «Rudzātu speciālās internātpamatskolas infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana». Ar Līvānu novada pašvaldības un ERAF (Eiropas reģionālais fonds) atbalstu internātpamatskola piesaistījusi finansējumu vairāk nekā 90 000 latu apmērā. 85 procentus no finansējuma sedz ERAF, 15 procentus — Līvānu novada dome. Šis ir jau trešais projekts, ko pēc apvienošanās novadā realizē Rudzātu pagastā. Īstenots dabaszinātņu kabinetu modernizācijas projekts Rudzātu vidusskolā. Darbu uzsākšanu gaida apstiprinātais Lauku atbalsta programmas projekts, kura gaitā Rudzātu vidusskolā tiks rekonstruēta sarīkojumu zāle, ko pielāgos kultūras pasākumu organizēšanai. Tas uzlabos pagasta iedzīvotāju sabiedrisko dzīvi, jo Rudzātos nav atsevišķa kultūras nama pasākumu organizēšanai.

Būs jauns sporta laukums

Projekta «Rudzātu speciālās internātpamatskolas infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana» mērķis ir uzlabot skolas infrastruktūru un aprīkojumu, lai nodrošinātu atbilstošu mācību vidi izglītojamajiem ar speciālajām vajadzībām. Veicot darbus projekta ietvaros, šogad skolas sporta laukumā tiks ierīkoti tāllēkšanas, augstlēkšanas un lodes grūšanas sektori, izveidots futbola laukums, skrejceļš ar segumu, kur sportot varēs arī skolēni ratiņkrēslos.

Esošais sporta laukums pie skolas izveidots pirms 56 gadiem, ir morāli un fiziski novecojis. Skrejceļa platums un segums neatbilst standartiem, nav ierīkoti sektori augstlēkšanai, lodes grūšanai, tāllēkšanai. Līdz ar to skolēniem, kas pārvietojas ratiņkrēslos, vispār nav iespējams nodarboties ar sportu svaigā gaisā.

Uzlabos dzeramā ūdens kvalitāti

2009. gadā veiktās dzeramā ūdens analīzes liecina, ka vairāki rādītāji neatbilst normām, piemēram, pārsniegts dzelzs un amonija saturs ūdenī. Projekta ietvaros tiks būtiski uzlabota dzeramā ūdens garša un kvalitāte. To panāks, uzstādot jaunas dzeramā ūdens attīrīšanas iekārtas.

Iegādāsies specializēto mikroautobusu

Rudzātu speciālajā internātpamatskolā pašlaik mācās seši skolēni ar kustību traucējumiem, kas pārvietojas ratiņkrēslos. Skolas audzēkņi bieži dodas dažādos izbraucienos — piedalās sporta sacensībās, dodas pieredzes apmaiņas braucienos, uz kultūras pasākumiem. Diemžēl skolai nav neviena transportlīdzekļa, kas būtu pielāgots cilvēku ratiņkrēslos pārvadāšanai. Ir divi autobusiņi, kas jau nolietojušies, pie tam nav attiecīgi aprīkoti, un arī to uzturēšana izmaksā dārgi.

ERAF atbalstījis skolas vajadzības pēc transporta, tādēļ tiks iegādāts īpaši aprīkots mikroautobuss, kurā varēs iekļūt un pārvietoties bērni ar ratiņkrēsliem.

Kopš 2009. gada 24. jūlija Rudzātu speciālā internātpamatskola ir viena no 14 Līvānu novada izglītības iestādēm. Tā ir vienīgā iestāde novadā, kas īsteno speciālās un profesionālās pamatizglītības programmas audzēkņiem ar vieglu, vidēji smagu un smagu garīgo atpalicību. Skolā mācās vairāk nekā 80 skolēni, strādā 39 pedagogi.

Iedzīvotāji vāc parakstus pret SEB bankas slēgšanu Līvānos

Iedzīvotāji — fiziskas un juridiskas personas — sākušas parakstu vākšanu pret ieceri slēgt SEB bankas Preiļu filiāles klientu apkalpošanas centru Līvānos. Arī Līvānu novada dome sagatavojusi vēstuli, ko nosūtīs bankas prezidentam Aināram Ozolam.

● SEB bankas klientu apkalpošanas centra ēka.

Līvānu klientu apkalpošanas centra slēgšana radītu nopietnas problēmas daudzām fiziskām un juridiskām personām Līvānu novadā, kas izmanto SEB bankas pakalpojumus. Klientiem nebūtu iespējas saņemt, piemēram, skaidras naudas iemaksas, valūtas izmaksas pēc čekiem, maksājuma karšu izsniegšanu, izziņu saņemšanu, maksājuma uzdevumu apstiprināšanu, konsultācijas par bankas pakalpojumiem u.c.

Iedzīvotāji atklātajā vēstulē SEB bankas prezidentam Aināram Ozolam uzver, ka Līvāni ir piektā lielākā pilsēta Latgalē un situācijā, ja bankas pakalpojumi tiks attālināti, lielai daļai nāksies apsvērt iespēju pilnīgi vai daļēji izmantot citu banku pakalpojumus.

Savu atbalstu bankas saglabāšanai paudis arī Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods. Ir sagatavota vēstule bankas vadībai ar lūgumu saglabāt bankas pakalpojumus pašreizējā apjomā. Nav mazsvarīgi, ka banka dod arī darba vietas vairākiem Līvānu novada iedzīvotājiem.

«SEB bankas prezidentam
Aināram Ozola kungam
Par SEB bankas Līvānu norēķinu grupu

Līvānu novada dome augstu novērtē SEB bankas līdzšinējo darbību, nodrošinot Līvānu novada iedzīvotājiem augstas kvalitātes bankas pakalpojumus. Tomēr esam dziļā neizpratnē par nodomu slēgt (optimizēt) SEB bankas norēķinu grupas darbību Līvānos.

Vēlamies vērst jūsu uzmanību uz faktu, ka Līvānu novads pēc administratīvi teritoriālās reformas ir lielākais novads bijušā Preiļu rajona teritorijā ar 16 000 iedzīvotāju, kas apvieno Līvānu pilsētu, Rožupes, Jersikas, Turku, Rudzātu un Sutru pagastus. Līvāni vēsturiski ir bijusi rūpniecības pilsēta, un arī šobrīd Līvānos darbojas lielākā daļa no bijušā Preiļu rajona uzņēmumiem.

Vēlos vērst jūsu uzmanību arī uz faktu, ka iedzīvotāju skaita ziņā Līvāni ir piektā lielākā Latgales pilsēta pēc Daugavpils, Rēzeknes, Ludzas un Krāslavas. Iedzīvotāju skaita ziņā Līvāni apsteidz tādas pilsētas kā Gulbene, Madona, Limbaži, Preiļi, Balvi un Valka. Bez tam saskaņā ar teritoriālo plānojumu Līvāni ir viens no reģionālās nozīmes centriem, kādi Latvijā ir tikai 21. Šie apstākļi skaidri pierāda nepieciešamību pēc jūsu bankas pakalpojumiem mūsu iedzīvotājiem.

Nav mazsvarīgs arī fakts, ka SEB banka Līvānos šo 12 gadu laikā ir iekarojusi savu stabilu tirgus nišu un klientu uzticību, kam pamatā ir jūsu bankas stabilā reputācija un norēķinu grupas darbinieku profesionalitāte.

Ņemot vērā iepriekš minēto, aicinu jūs apsvērt visas iespējas saglabāt līdzšinējā apjomā SEB bankas Līvānu norēķinu grupas darbību Līvānos.

Cerot uz izpratni un pozitīvu risinājumu,

A.Vaivods,
Līvānu novada domes priekšsēdētājs»

Autortehnikas darbu izstādes «Zīmes»

Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centra izstāžu zālē ir skatāma Antona Salīša autortehnikā izstrādāta darbu izstāde «Zīmes».

● Antona Salīša darbs «Debesu koks».

Antonu Salīti var uzskatīt par Preiļu mākslinieku. Viņš no sagrieztām, krāsotām klūgām veido savdabīgus darbus, kuros ievijas latviskās rakstu zīmes, tautasdziesmu viedie vārdi un īpatnējas krāsu interpretācijas, kas, iespējams, pauž latgalisko identitāti.

Kā informēja centra kultūras tūrisma organizatore Inita Šķelta, izstādē apskatāmi vairāk nekā 60 Antona Salīša veidotie autordarbi. Skatītāji tos varēs aplūkot līdz 31. janvārim.

Turpinās projekta aktivitātes

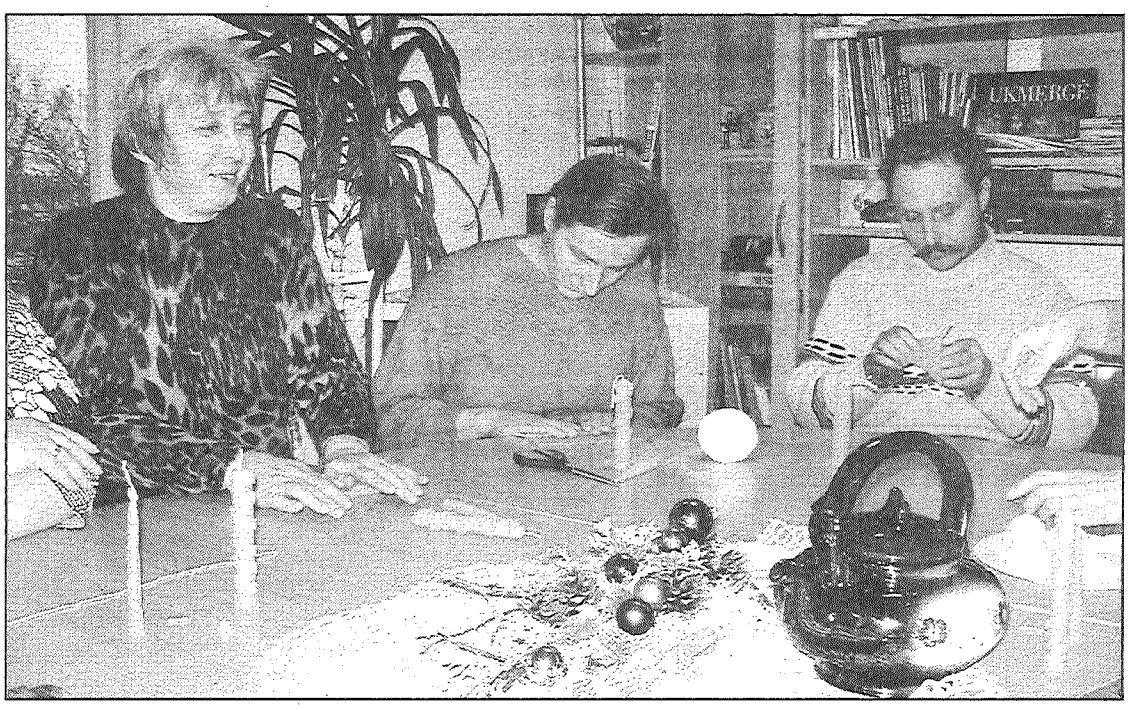

● Projekta «Biškopības attīstība Rožupē» dalībnieki ar pašu lietām vaska svecēm.

Biedrības «Baltā māja» ieviestā projekta «Biškopības attīstība Rožupē» pērnā gada aktivitātes noslēgušās, bites ieziemotas, taču projekta dalībnieki pa ziemu papildina savas zināšanas un gaida pavasari.

Kā informēja projekta koordinatore Inguna Badune, katrs projekta dalībnieks saņēmis divus stropus ar bišu saimēm, apguvis jaunas zināšanas biškopībā. Notikušas vairākas praktiskas nodarbības Rožupes vietējā biškopja Alda Mālnieka vadībā, mācoties strādāt pie stropiem, vārīt sīrupu. Stropos ievietoti bišu aizsardzības līdzekļi.

Gada nogalē notikusi tikšanās ar projekta atbalstītāja — fonda «Heifer Project International» pārstāvjiem: Latvijas koordinatori Līgu Puriņu-Purīti, Baltijas valstu koordinatoru Arunas Svitoju, kā arī citiem pārstāvjiem no Lietuvas un Igaunijas. Fonda pārstāvji apmeklēja projekta dalībniekus, apskatīja iegādātos stropus, izjautāja projekta ieviesējus un dalībniekus par darbu norisi.

Vērtīgas bija apmācības, ko vadīja Līvānu novada Lauku atbalsta tīkla speciāliste Ilze Sola. Jauki mirkļi pavadīti kopā Ziemassvētku laikā biedrībā «Baltā māja». Kopīgi pārrunāts paveiktais, saplānots turpmāk projekta ietvaros darāmais. Visiem prieku sagādāja vaska sveču liešana.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

RIEBIŅU NOVADĀ

Par autoceļu finansēšanu šogad

Notika VAS «Latvijas Valsts ceļi» tikšanās ar Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) Tehnisko problēmu komiteju, kurā tā informēja par valsts piešķirto finansējumu valsts un pašvaldību ceļiem 2010. gadam. VAS «Latvijas Valsts ceļi» (LVC) finansējums nākamgad būs 2005. – 2006. gada līmenī, tāpēc galvenais akcents būs ceļu tīrīšana ziemā, mazāk būs līdzekļu bedrīšu labošanai.

LPS komiteja apsprieda Ministru kabineta noteikumu «Valsts pamatbudžeta valsts autoceļu fonda programmai piešķirto līdzekļu izlietošanas kārtība» grozījumu projektu. LVC finanšu vadības daļas vadītājs Vilnis Millers uzsvēra, ka Valsts autoceļu fonds (VAF) ir likvidēts, jo tajā netiek ieskaitīts ne santīms no akcīzes nodokļa un transporta nodevas. LVC ir sagatavojuši 11 variantus ar dažādiem kritērijiem minētās mērķdotācijas sadalei. Pašlaik tas ir 22% pašvaldībām un 78% valstij.

Komiteja arī norādīja, ka pieejamais finansējums 2010. gadam ir tik niecīgs, ka tas ne pie viena varianta nenodrošinās autoceļu ikdienas un periodisko prasību ievērošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Ieņēmumi no transporta nodevas un akcīzes nodokļa naftas produktiem netiek piesaistīti autoceļu uzturēšanas problēmu risinājumam, līdz ar to zudis tiesiskais pamats VAF programmai.

Aptaujāto pašvaldību viedoklis ir atšķirīgs, līdz ar to LPS nevar paust vienotu viedokli atbilstoši savas darbības statūtiem. Atbilstoši valdības deklarācijai LPS aicina atjaunot ceļu uzturēšanai paredzētās mērķdotācijas sadalījumu 30% pret 70% starp pašvaldībām un valsti.

V.Millers ieteica pašvaldībām, plānojot 2010. gada budžetus, pašām sarēķināt savu ceļu un ielu mērķdotācijas apjomu pēc šādas formulas: 2009. gada mērķdotācijas summa mēnesī reizināta ar 12 un reizināta ar 0,7, jo 2010. gada mērķdotācija ir paredzēta tikai 70% apmērā no 2009. gada mērķdotācijas summas.

Tas nozīmē, ka Riebiņu novadam 2010. gadā tiks piešķirti Ls 147000. Salīdzinoši 2009. gadā — 210001 latu, 2008. gadā — 368356 latu, 2007. gadā — 367015 lati. No šīs summas 35000 latu jāatvēl ceļu planēšanai (greiderēšanai), 45000 latu ceļu uzturēšanai ziemā, un no atlikušajiem 67 000 latiem, tas ir 11 167 lati uz pagastu, ir iespējams veikt tikai avārijas remontdarbus.

LPS komiteja apsprieda arī grozījumus Transporta attīstības pamatnostādnēs 2007. – 2013. gadam. Komiteja neatbalsta grozījumus Transporta attīstības pamatnostādnēs, jo šie grozījumi «būtībā izrok kapu autoceļu un sabiedriskā transporta nozarei». Apstiprinot grozījumus pamatnostādnēs, tiktu legalizēts nosacījums, ka tikai 62% no valsts galvenajiem autoceļiem būtu apmierinošā stāvoklī, Eiropas Savienības atbalsts autoceļu nozarei 2010. gadā samazinātos par 62,5%, praktiski uz valsts autoceļiem netiktu veikti seguma atjaunošanas darbi, 2010. gadā tiktu asfaltēts tikai 81 kilometrs reģionālo ceļu, tiktu apturēta programma valsts vietējo autoceļu sakārtošanai.

Pēdējā laikā kļuvis ļoti aktuāls jautājums par nodokļu celšanu un tam atbilstošiem autoceļiem – 1) *kur nonāk mans samaksātais degvielas akcīzes nodoklis un transportlīdzekļa ikgadējā nodeva?* un 2) *pēc nodokļu paaugstināšanas vēlētos dabūt attiecīgus ceļus* ...?

Lūk, Finanšu ministrijas atbilde uz VAS «Latvijas valsts ceļi» klientu jautājumu: «Uz jautājumu par nodokļu palielināšanu varam atbildēt, ka transportlīdzekļu ikgadējā nodeva un akcīzes nodoklis no degvielas tiek ieskaitīts Valsts budžetā, savukārt valdība un Saeima pieņem lēmumu, cik līdzekļu no tā novirzīt valsts un pašvaldību ceļu uzturēšanai, remontam un būvniecībai.

Pēc Finanšu ministrijas sniegtās informācijas saskaņā ar Likumu «Par valsts budžetu 2009. gadam» autoceļu fondam tiek novirzīti tikai 37,0% no akcīzes nodokļa ieņēmumiem naftas produktiem. Saskaņā ar likumprojektu «Par valsts budžetu 2010. gadam» tiek plānots, ka autoceļu fondam tiks novirzīti vairs tikai 25,9% no akcīzes nodokļa ieņēmumiem par naftas produktiem.»

Komentārs

2008. gadā tika sasniegts līmenis, kad valsts un pašvaldību autoceļiem tika novirzīti 65,0% no akcīzes nodokļa ieņēmumiem par naftas produktiem. 2009. gadā ar valdības lēmumu to samazināja līdz 37% un 2010. gadā līdz 25,9%. No šiem līdzekļiem līdz 2009. gadam 70% nonāca valsts autoceļu vajadzībām un 30% pašvaldību autoceļiem. 2010. gadā šī proporcija būs attiecīgi 77,2% un 22,8%. Respektīvi, no katra mūsu samaksātā Ls 1 valsts budžetā par akcīzes nodokli naftas produktiem, Ls 0,26 nonāks ceļu vajadzībām, un tikai Ls 0,06 pašvaldības autoceļiem. Piemēram, mūsu kaimiņvalstī Lietuvā ceļu vajadzībām jau daudzus gadus nonāk līdz 80% no akcīzes nodokļa ieņēmumiem par naftas produktiem.

Šādu situācijas pavērsienu uzskatām par katastrofu ceļu tehniskajam stāvoklim un nozarei kopumā. Par šiem līdzekļiem varēs tikai veikt pašus nepieciešamākos autoceļu ikdienas uzturēšanas darbus: attīrīšanu no sniega, ceļu greiderēšanu (mazākā apjomā kā 2009. gadā) un avārijas remontdarbus. Nekādus lielākus remontus — rekonstrukcijas (renovācijas), ceļu segu periodiskā uzturēšana vai vienkārši grants segas atjaunošana nebūs iespējams veikt.

Ceļu remontdarbu deficīts atkal mūs atsviedīs atpakaļ vairāku gadu garumā. Izstrādātie plāni, prioritātes un projekti vairs nav aktuāli, jo būs jāievieš korekcijas, ko radīs remontdarbu deficīts.

AGLONAS NOVADĀ

Bērniem būs pieejams jauns pakalpojums

2009. gada 14. decembrī tika noslēgts būvdarbu līgums ar SIA «Wall Baltic» par tehniskā projekta izstrādi un tā realizāciju būvprojektā «Bērnu brīvā laika pavadīšanas centrs Aglonā», informē Aglonas novada sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Projekta mērķis ir attīstīt alternatīvās aprūpes pakalpojumu pieejamību, izveidojot bērnu brīvā laika pavadīšanas centru Aglonā, veicot ēkas Daugavpils ielā 8 rekonstrukcijas un iekārtošanas darbus. Paredzēts nodrošināt bērnu sociālo prasmju attīstību, izglītošanās un brīvā laika pavadīšanas iespējas un vides pieejamību bērniem ar funkcionāliem traucējumiem.

Projekta ietvaros tiks veikta aktīvās atpūtas zāles izbūve, pielāgojot centru bērniem ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī uzstādīts brīvā laika pavadīšanas centram nepieciešamais aprīkojums.

Nepieciešamība pēc brīvā laika centra Aglonā bija nobriedusi jau sen. Nepieciešama vieta, kur iespējams vadīt nodarbības interešu izglītības jomās, kā arī bērni varētu pilnvērtīgi pavadīt brīvo laiku, gaidot vakara autobusus, kā arī telpas bērniem, kuri pēc skolas centrā varēs uzkavēties ilgāk un pavadīt laiku, gaidot, kamēr vecākiem beigsies darbs un reizē varēs doties uz mājām. Centrā bērni arī būs drošībā un tiks pieskatīti, ļaujot vecākiem lietderīgi plānot savu darba laiku. Bērnu brīvā laika pavadīšanas centra izveidošana ir alternatīvās aprūpes pakalpojums, ko izmantos arī visa novada skolu skolēni.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansējums projekta īstenošanai sastāda 85%, t.i. 200 123 LVL.

Jaunaglonas arodvidusskolā spriež par profesionālās izglītības kompetences centra izveidi

Latgales reģionā plānots izveidot Viduslatgales profesionālās izglītības kompetences centru, kas tiktu veidots uz Jaunaglonas arodvidusskolas, Preiļu arodvidusskolas, Višķu profesionālās vidusskolas un Dagdas arodvidusskolas bāzes, «Novadnieku» informē Aglonas novada sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Lai spriestu par nākotnes plāniem un stratēģiju, 7. janvārī Jaunaglonas arodvidusskolā notika pirmā minēto skolu direktoru sanāksme. Tika izveidota darba grupa, kas izstrādās attīstības plānu, apspriedīs iespējamos variantus. 14. janvārī Izglītības un zinātnes ministrijā šai grupai vajadzēja pārstāvēt un pamatot Viduslatgales profesionālās izglītības kompetences centra stratēģisko plānu un vadlīnijas.

Kā informēja Jaunaglonas arodvidusskolas direktors Visvaldis Kursītis, līdz šī gada 1. februārim darba grupai ir pilnīgi jāizplāno turpmākā skolu darbība.

2009. gada 15. decembrī MK tika apstiprināts profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas plāns, kas paredz līdz 2015. gadam reorganizēt gandrīz pusi no IZM padotībā esošajām profesionālās izglītības iestādēm. No pašreizējām 59 profesionālās izglītības iestādēm IZM piedāvājusi saglabāt 33, tajā skaitā izveidot 14 kompetenču centrus, bet 10 skolas IZM plāno nodot pašvaldībām, lai apvienotu tās ar vispārējās izglītības vai interešu izglītības iestādēm. Optimizācijas rezultātā plānots likvidēt 16 profesionālās izglītības iestādes valstī.

Izmaiņas skars visas profesionālās izglītības iestādes Latgalē

Uz esošo skolu bāzes Latgalē kompetenču centri tiks veidoti Daugavpilī un Rēzeknē. Daugavpils Kompetenču centru veidos Latgales Transporta un sakaru tehniskā skola, kas apvienota ar Daugavpils 1. arodvidusskolu un Daugavpils Tirdzniecības skolu, bet Rēzeknes Kompetenču centrs tiks radīts, Rēzeknes 14. arodvidusskolu apvienojot ar Rēzeknes Profesionālo vidusskolu. Atsevišķu skolu statusu saglabās Daugavpils Celtnieku profesionālā vidusskola un Daugavpils Tirdzniecības skola. Viļānu 41. arodvidusskola, Latgales Amatniecības meistaru skola un Zilupes arodvidusskola kļūs par Rēzeknes Profesionālās vidusskolas filiālēm. Lūznavas profesionālajai vidusskolai būs iespējas izvēlēties — pievienoties Austrumlatgales profesionālās izglītības kompetences centram vai Viduslatgales profesionālās izglītības kompetences centram. Bebrenes profesionālo vidusskolu IZM grib nodot Ilūkstes novada pašvaldībai.

Saskaņā ar IZM sagatavoto plānu profesionālās izglītības iestādes turpmāk tiks diferencētas kompetenču centros, profesionālās izglītības iestādēs ar specializāciju, profesionālās izglītības iestādēs pamatiemaņu apgūšanai, profesionālās izglītības iestādes filiālēs un integrētajās izglītības iestādēs.

Optimizāciju diktē demogrāfiskās tendences

Latvijas Pašvaldību savienība informējusi, ka kā galveno profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācijas programmas uzdevumu IZM minējusi «cilvēkresursu papildinājuma» nodrošināšanu atbilstoši tautsaimniecības ilgtermiņa vajadzībām, kā arī demogrāfisko tendenču diktēto izglītības iestāžu kapacitātes samazināšanu, 2015. gadā nodrošinot mācību iespējas 27 400 audzēkņiem pašreizējo 35 500 vietā. Viens no uzdevumiem ir pakāpeniska profesionālo skolu audzēkņu īpatsvara palielināšana vidējās izglītības posmā, proti, nodrošinot, ka aptuveni puse no audzēkņiem pēc pamatskolas beigšanas izvēlas mācīties profesionālās izglītības iestādēs. Līdz ar to paredzēts apvienot tās iestādes, kuru darbību, pēc ministrijas domām, ir optimāli nodrošināt ar vienotu administrāciju un infrastruktūru, konsolidēt programmas un veidot integrētas izglītības iestādes, piedāvājot pašvaldībām pārņemt izglītības iestādes, kuru piepildījums ir prognozējams mazāks par 50%.

Ieviesīs modeli — «nauda seko skolēnam»

Ministrijas aprēķini liecina, lai pilnībā nodrošinātu visas vajadzības saistībā ar profesionālās izglītības iestāžu infrastruktūras attīstību, tam būtu papildu nepieciešami 200 miljoni latu, no kuriem profesionālās izglītības kompetences centru renovācijai būtu nepieciešami 65 miljoni latu, bet šo centru aprīkojumu iegādei — vismaz 23,7 miljoni latu.

Jau ziņots, ka nākotnē IZM plānojusi arī mainīt profesionālās izglītības iestāžu finansēšanas principus, paredzot, ka pašvaldības finansē visa veida izglītības iestāžu uzturēšanas izdevumus, bet valsts — šo iestāžu pedagogu algas. Tāpat paredzēts pilnveidot pašvaldību savstarpējo norēķinu sistēmu, arī profesionālajā izglītībā ieviest finansēšanas modeli «nauda seko skolēnam» un izstrādāt jaunu Profesionālās izglītības likumu.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Novadā realizē vairākus projektus

Vārkavas novadā šogad tiks realizēti vairāki projekti iedzīvotāju dzīves vides uzlabošanai. Kā informēja novada sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska, decembrī uzsākta Latvijas lauku attīstības programmas 2007. – 2013. gada pasākuma «Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem» projekta «Vārkavas novada pār Kalupīti caurtekas rekonstrukcija» realizācija. Caurteka atrodas uz ceļa posma «Lazdāni — Andiņi — Rudencova». Kalupīte savieno Lielo Kalupes ezeru ar Dubnu, uz ceļa notiek intensīva satiksme, taču plūdi pavasarī un lietainā laikā apgrūtina braukšanu. Projekta ietvaros paredzēts izveidot 5,5 metrus platu ceļa braucamo daļu ar norobežojošām barjerām abas pusēs. Pašlaik beigusies cenu aptauja projekta darbu veikšanai. Par uzvarētāju kļuva SIA «SAU». Kopējās projekta izmaksas sastāda 31 381 latu. Ar šīs programmas atbalstu tiek realizēts otrs projekts «Vārkavas novada ceļa posma Brakovski — Kaļvi 2,4 kilometru rekonstrukcija». Arī šī projekta realizēšanai beigusies cenu aptauja. Darbus veiks SIA «Ošukalns». Projekta kopējās izmaksas ir 28 837 lati. Abiem projektiem jābūt realizētiem līdz šī gada 1. jūnijam.

❒❒❒

Sākot ar šī gada 1. janvāri, uzsākta Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) darbības programmas «Infrastruktūra un pakalpojumi» projekta «Vārkavas novada izglītības iestāžu informatizācija» īstenošana. Tā gaitā Vanagu un Vārkavas pamatskolas, kā arī Rimicānu pirmsskolas izglītības iestāde tiks kopumā pie trijiem jauniem stacionārajiem datoriem, trijām multimediju iekārtām, sešiem portatīvajiem datoriem, kā arī tiks attīstīts lokālais datortīkls. Projektu paredzēts realizēt līdz 1. jūnijam, tā kopējās izmaksas sniedzas līdz 15 000 latu.

❒❒❒

Turpinās arī ERAF darbības programmas «Infrastruktūra un pakalpojumi» projekta «Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana Vārkavas vidusskolā». Pašlaik jau izremontēti bioloģijas, ķīmijas, matemātikas un fizikas kabineti, kopumā trīs telpas. Sagādātas mēbeles. Drīzumā tiks iegādāts informācijas tehnoloģiju aprīkojums, paredzēta arī bibliotēkas fonda pilnveidošana.

❒❒❒

Līdz 30. septembrim Vārkavas pagastā tiks īstenota ELFLA programmas «Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem» projekts «Sporta stadiona būvniecība Vārkavas ciemā». Projekta ietvaros ir ieplānots izstrādāt tehnisko dokumentāciju stadiona būvniecībai un izbūvēt sporta stadionu, kurā varētu risināties dažādas sporta nodarbības, treniņi un sacensības gan skolēniem, gan arī citiem pašvaldības iedzīvotājiem. Stadiona lielums paredzēts 90 reiz 45 metri, tajā būs divi skrejceļi 500 metru garumā, divi celiņi tribīņu priekšā, futbola laukums. Stadiona vienā galā būs lodes grūšanas sektors, otrā — augstlēkšanas un tāllēkšanas sektors. Projekta realizēšanai paredzēti 37 724 lati.

❒❒❒

Vārkavas pagastā sākta arī ERAF atbalstītā projekta «Vārkavas ūdenssaimniecības attīstība Vārkavas ciemā» īstenošana. Projektā paredzēta jauna artēziskā urbuma izbūve, esošā ūdensvada nomaiņa 575 metru garumā, jauna maģistrālā ūdensvada Miera ielā 700 metru garumā ar 17 pieslēgumiem izbūve, kanalizācijas sūkņu nomaiņa sūkņu stacijā. Darbiem jābūt paveiktiem līdz šī gada 1. novembrim, tā kopējās izmaksas ir 157 143 lati.

Vārkavas seniori spītē krīzei un aukstumam

● Vārkavas pagasta senioriem un pusmūža ļaudīm stundas dejās un rotaļās aizritēja nemanot.

Ik gadus Vārkavas novada pagastu vecākā gada gājuma ļaudis, novada sociālā dienesta un kultūras darba organizatoru aicināti, savas iniciatīvas un kopā būšanas prieka rosināti, satiekas īpašā, viņiem veltītā pasākumā. Arī šogad, 15. janvārī, Vārkavas tautas namā uz sarīkojumu «Tiem, kam 50 un pāri...» pulcējās paši izturīgākie pagasta pilnbrieda vecuma ļaudis. Sals bija visai bargs, un uz saietu ieradās mazāk cilvēku, nekā bija pieteikušies.

Pasākuma vadītājas, Vārkavas tautas nama vadītāja Elvīra Āboliņa un Vārkavas pagasta sociālā darbiniece Lucija Armane aicināja sirmgalvjus domās atgriezties bērnības takās. Kā atbalss no tām skanēja populāras un iemīļotas tautasdziesmas Vārkavas pamatskolas folkloras kopas «Žubītes» (vada skolotāja Inese Cirša) izpildījumā. Tāpat nevienam nebija svešas Vārkavas pamatskolas teātra pulciņa «Cimdiņš» lugas «Sprīdītis» uzburtās ainas. Elvīras Āboliņas vadītā kopa bija pat parūpējusies par ļoti labsirdīgu Ziemassvētku vecīti, kurš pa nesenajiem svētkiem bija tā nostrādājies, ka šajā reizē izdalīja dāvanas, nelūdzot neko deklamēt.

Pasākuma norisi kuplināja Elvīras Āboliņas vadītās senioru deju kopas «Vārkavas odziņas» uzstāšanās. Siltus vārdus novadniekiem veltīja Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne un viņas vietniece Anita Brakovska, sociālā dienesta vadītāja Ženija Cirša un Vārkavas pagasta pārvaldes vadītāja Inta Kivleniece.

Informējot «Novadnieku» par pasākuma norisi, Vārkavas novada sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Praņevska plašāk pastāstīja par to, kā dzīvo daži vecākās paaudzes pārstāvji, un kas viņus iepriecina.

Lai gan Pēteris Vaivods no «Pilišķiem» sevi uzskata par «vecu pasaules gājēju», viņš savos gandrīz 80 gados joprojām cītīgi saimnieko savās «Jaunpilskalnu» mājās, apstrādā zemi, slauc trīs govis, nodod pienu. Līdztekus darba sparam viņa pašreizējā lielākā aizraušanās ir medības, bet pirms kāda laika tas bijis autosports. Ne velti viņš 30 gadus bez neviena ceļu satiksmes negadījuma un arī bez slimošanas Talsos nostrādājis par «ātrās palīdzības» automašīnas šoferi. No Pētera kunga staro

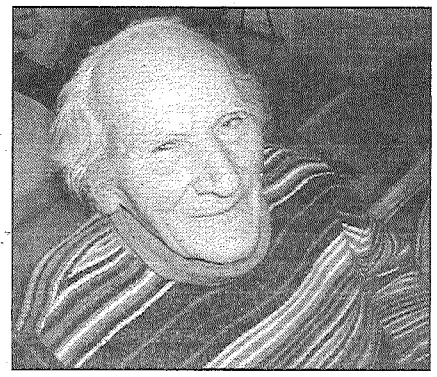

● Pēteris Vaivods ir apņēmības pilns cīnīties uz priekšu, un to novēl arī citiem.

milzīgs optimisms un enerģija, neraugoties pat uz to, ka 1949. gadā piedzīvota izvešana uz Sibīriju. Pirmie izsūtījuma gadi atmiņā palikuši kā ļoti smagi, taču vēlāk izmācījies par traktoristu un kombainieri. Strādājis centīgi un izpelnījies daudzus apbalvojumus, sācis pelnīt un dzīvojis labi.

Pēc atgriešanās dzimtajā pusē pret represētajiem bija jūtams izteikts naids, tāpēc laimi nācies meklēt citviet Latvijā. Tikai 2003. gadā Pēteris iegādājās mājas sirdij tuvajos Pilišķos un pašlaik visvairāk apmierināts ir par veselību, izturību un spēku.

Natālija un Ivans Semjonovi - Fadejevi no Vārkavas pagasta Stabulniekiem priecājas par kopā sanākšanas reizēm, jo dzīvošana pa māju vien brīžiem esot apnicīga. Dzīvesbiedri lielāko mūža daļu nodzīvojuši Preiļos, kur uzcelta māja, izaudzināti dēls un meita. Tagad abi dzīvesbiedri pārcēlušies dzīvot uz Ivana dzimtajām mājām pie mātes, kura šogad vada savu simto gadu! Ivans un Natālija labprāt sēņo un ogo, ģimenes galva dažreiz dodas arī medībās.

Viena no enerģiskākajām pensionāru saieta dalībniecēm bija Janīna Vucāne no Pilišķiem. Viņa kopā ar dzīvesbiedru, kurš šoreiz uz sarīkojumu nevarēja ierasties, saimnieko Kromvaldu mājās. Janīnas kundze pārliecinājusies, ka novadā dzīvošana labāka nekā pagastā, jo tagad Pilišķos pieejami vairāki pakalpojumi, — otrdienās te sastopama gan lauku attīstības speciāliste, gan lopu pārraudze, regulāri saņemami arī medicīniskie pakalpojumi. Gan novada dome, gan pagasta pārvalde nav atstājusi novārtā arī attālas apdzīvotās vietas, pastāvīgi notiek sadarbošanās.

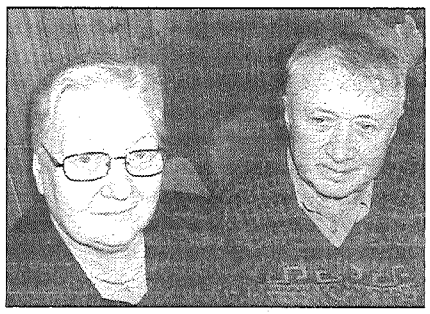

● Natālijai un Ivanam Semjonoviem ir paraugs, kuram līdzināties, — tāpat kā mammai jānodzīvo līdz 100 gadiem!

● Janīna Vucāne priecājas par katru jaunu dienu, ko dāvā dzīve.

Kromvaldu saimnieki joprojām tur dažus lopus savai iztikai. Ziemā darba ir mazāk, tāpēc Janīnas rokās itin bieži parādās adīklis. Top siltas zeķes. Janīna stāstīja, ka abi dzīvesbiedri ļoti lielā vērtē tur zemi, jo tā ir cilvēka dzīves un darba pamats. Vislielākais prieks abiem par saviem trijiem bērniem un septiņiem mazbērniem, par to, ka visiem ir darbs un maize, veselība, un šūpulī ielikts dejotprieks, dziedātprasme, un gudrs padoms. Vucānu pāris visu mūžu ir smagi strādājis, arī bērniem no mazotnes darba tikums piemitis un dzīvē augstu vērtēts.

Janīna ir sabiedriska, vienmēr piedalās, ja vajag kaut ko noorganizēt. Priecājas, ka var savu ikdienu dalīt ar dzīvesbiedru, ir ar ko parunāt, pasmieties, pastrīdēties, ir plecs, uz kā balstīties. Janīnas kundze aicina cilvēkus dzīvot mierā, saticībā, neskaust un nenīst, vajag vien mīlēt. Lai arī viss mūžs ir dzīvots vienkāršībā un uz baznīcu reizēm nācies braukt ar traktoru, dzīves skaistumu, Janīnasprāt, tas nemaitā. Nav jāsūrojas, bet gan jāpriecājas par katru jaunu dienu.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Reģistrētā bezdarba līmenis decembrī Latvijā bija 16 procenti

Galvenie bezdarba rādītāji rajonos (pilsētās) 2009. gada decembrī salīdzinājumā ar 2009. gada novembri

Reģions, pilsēta, rajons	Bezdarbnieku skaits mēneša beigās		Bezdarba līmenis 2009. gada decembrī (%)
	2009. gada novembris	2009. gada decembris	
Rīgas reģionā kopā	70 317	74 610	13,2
Kurzemes reģionā kopā	23 788	25 137	17,7
Balvu rajonā	3076	3171	23
Daugavpils pilsētā	6940	7285	13,3
Daugavpils rajonā	2628	2805	17,1
Krāslavas rajonā	3836	4007	25
Ludzas rajonā	4375	4520	28,3
Preiļu rajonā	**4115**	**4271**	**22,7**
Rēzeknes pilsētā	3860	4000	23,4
Rēzeknes rajonā	5819	6024	32,7
Latgales reģionā kopā	**34 649**	**36 083**	**21,1**
Vidzemes reģionā kopā	18 203	19 367	17,9
Zemgales reģionā kopā	22 279	24 038	17,8
Valstī kopā	**169 236**	**179 235**	**16**

Līdz 2009. gada beigām statistikas dati norādīti atbilstoši rajonu sadalījumam, kurš bija spēkā līdz 2009. gada 1. jūlijam

Bezdarbnieku skaits sadalījumā pa novadiem 2009. gada 31. decembrī

Novads	Bezdarbnieku skaits	no tiem			Bezdarba līmenis (%)
		sievietes	invalīdi	jaunieši vecumā no 15 līdz 25 gadiem	
Aglonas novads	473	207	26	60	16,5
Līvānu novads	1886	981	129	293	19,9
Preiļu novads	1273	611	82	209	15,9
Riebiņu novads	696	325	41	103	17,4
Vārkavas novads	259	126	11	44	17,3

Bezdarba līmeni noteic pēc formulas, bezdarbnieku skaitu dalot ar iedzīvotāju skaitu darbspējas vecumā un reizinot ar 100. Aprēķinot bezdarba līmeni, vadās pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem par darbspējas vecuma iedzīvotāju skaitu Latvijas administratīvajās teritorijās.

Reģistrētā bezdarba līmenis valstī 2009. gada decembra beigās bija 16,0 procenti no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju kopskaita. Valstī bezdarba līmenis salīdzinājumā ar 2009. gada novembri pieaudzis par 0,9 procentiem.

Kā informē Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) informācijas daļa, NVA uzskaitē 2009. gada decembra sākumā bija 169 236, decembra beigās — 179 235 bezdarbnieki. Bezdarbnieku skaits valstī mēneša laikā ir palielinājies par 9999 cilvēkiem. 2009. gada decembrī bezdarbnieka statuss piešķirts 19 922 personām.

Salīdzinoši zemākais bezdarba līmenis decembrī reģistrēts: Rīgas pilsētā — 12,1 procents, Tukuma rajonā — 12,2, Ventspils rajonā — 12,5, Daugavpils pilsētā — 13,3, Jelgavas pilsētā — 13,5, Jūrmalas pilsētā — 14,1, Ventspils pilsētā — 14,1, Limbažu rajonā — 14,6 procenti.

Augstākais bezdarba līmenis decembrī reģistrēts: Rēzeknes rajonā — 32,7 procenti, Ludzas rajonā – 28,3, Krāslavas rajonā — 25, Kuldīgas rajonā — 23,9, Rēzeknes pilsētā — 23,4, Balvu rajonā — 23, **Preiļu rajonā — 22,7,** Dobeles rajonā — 23,2, Alūksnes rajonā — 20,8, Aizkraukles rajonā — 20,1 procents.

3072 NVA reģistrētie bezdarbnieki decembrī iekārtojās darbā. Savukārt NVA aktīvo nodarbinātības pasākumu ietvaros 21 731 bezdarbnieks decembrī strādāja pagaidu darbos.

NVA organizētajos aktīvajos nodarbinātības pasākumos 2009. gada decembrī kopumā piedalījās 46 870 bezdarbnieki, no tiem profesionālajā apmācībā, pārkvalifikācijā vai kvalifikācijas paaugstināšanā — 5303; konkurētspējas paaugstināšanas pasākumos — 19 282; kompleksajos atbalsta pasākumos — 3168; pasākumā komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai — 53, apmācībā darba iemaņu iegūšanai un uzturēšanai, ja darba devējs ir pašvaldība — 17 334 cilvēki.

Pasākuma «Profesionālā apmācība bezdarba riskam pakļautām personām» ietvaros mācības decembrī uzsākuši 1295 bezdarba riskam pakļautie nodarbinātie. Karjeras konsultācijas 2009. gada decembrī saņēmušas 4234 personas, no tām 3535 bezdarbnieki un darba meklētāji.

Sagatavoja L.Rancāne

Noslēdzies bērnu pašdarināto Ziemassvētku pastkaršu konkurss

Noslēdzies bērnu pašdarināto Ziemassvētku pastkartīšu konkurss «Ziemassvētki», un konkursa komisija no gandrīz 10 000 bērnu iesūtītajiem zīmējumiem izvēlējās trīs labākos darbiņus, kuru autori saņems atzinības rakstus un balvas. Komisija izvēlējās arī 300 lieliskus darbus, kuru autori saņems veicināšanas balvas, — informē VAS «Latvijas pasts» sabiedrisko attiecību speciāliste Agija Tērauda.

Konkursa uzvarētāja ir meitene no Rēzeknes, otro un trešo vietu ieguvuši Rīgas bērni.

Savukārt starp veicināšanas balvu ieguvējiem ir arī bērni no mūsu puses: Vija Zaķe un Kitija Vilcāne no Sutriem, Kristīne Timofejeva un Zane Čerpakovska no Preiļiem, Valda Marcinkeviča no Līvāniem.

Konkursa veicināšanas balvu ieguvēju vārdus var skatīt Latvijas Pasta mājas lapas *www.pasts.lv* sadaļā Aktualitātes — Ziemassvētku konkursa uzvarētāji. Veicināšanas balvas laimētājiem tiks nosūtītas pa pastu.

Agija Tērauda atgādināja, ka pērnā gada nogalē Latvijas Pasts aicināja bērnus piedalīties zīmējumu konkursā «Labo darbu Ziemassvētki». Bērniem uz speciālām baltām pastkartēm bija jāzīmē labie darbiņi, kas paveikti gada laikā un tie jāsūta Ziemupes Ziemassvētku vecītim.

Latvijas Pasts un Ziemupes Ziemassvētku vecītis saka visiem dalībniekiem lielu paldies par laba vēlējumiem un par skaistajiem zīmējumiem.

Sagatavoja L.Rancāne

LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMĀ

Pieņemto likumu apkopojums turpmāk būs pieejams elektroniski

Turpmāk Saeimas pieņemtie normatīvie akti apkopotā veidā tiks publicēti Saeimas mājaslapā *www.saeima.lv*. 14. janvārī parlamenta mājaslapā ir publicēts pirmais elektroniskā izdevuma «Latvijas Republikas Saeimas Ziņotājs» numurs.

Elektroniskais izdevums, kurā apkopoti Saeimas pieņemtie likumi un paziņojumi, tiks sagatavots katru otro nedēļu — mēneša otrajā un ceturtajā ceturtdienā. Tas aizstāj līdzšinējo drukāto izdevumu «Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs».

Saeima no drukāta izdevuma atteicās taupības nolūkos. Paredzēts, ka daļa no ietaupītajiem līdzekļiem tiks izmantota, lai pilnveidotu un padarītu lietotājam draudzīgāku Saeimas interneta mājaslapu.

«Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājā» tika publicēti Saeimā pieņemtie un Valsts Prezidenta izsludinātie likumi, kā arī citi Saeimas pieņemtie akti, Ministru kabineta noteikumi un Satversmes tiesas lēmumi un spriedumi. Ar šādu nosaukumu tas brošūras formā iznāca no 1993. līdz 2009. gadam.

Komisija vienojas par ieturēto pensiju atmaksas kārtību

Saeimas Sociālo un darba lietu komisija 13. janvārī vienojās par kārtību, kādā pensionāriem tiks atmaksāta ieturētā pensijas daļa. Lai veiktu pensiju atmaksu un tādējādi izpildītu Satversmes tiesas spriedumu, komisija ir sagatavojusi vienu jauna likuma projektu un grozījumus divos spēkā esošos likumos.

«Jauna likuma izstrāde bija nepieciešama, lai precīzi izpildītu Satversmes tiesas spriedumā noteiktās prasības. Izstrādātā kārtība būs skaidrāka lietotājam un dos arī labumu saņēmējam,» sēdē uzsvēra komisijas priekšsēdētāja Aija Barča, norādot, ka līdztekus jaunā likuma projektam ir sagatavoti atbilstoši grozījumi likumā «Par valsts pensijām», kā arī likumā «Par valsts pensiju un valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009. gada līdz 2012. gadam».

Jaunā Pensiju ieturējumu atmaksāšanas likuma projekts paredz, ka laika posmā no 2009. gada 1. jūlija līdz 2010. gada 31. janvārim ieturēto pensijas daļu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra **izmaksās šī gada aprīlī kopā ar aprīļa pensiju.** Pensijas saņēmēja nāves gadījumā ieturēto pensijas daļu būs tiesības saņemt pensijas saņēmēja laulātajam, pirmās un otrās pakāpes radiniekiem, vai arī citai personai uz mantojuma apliecības vai tiesas nolēmuma pamata. Pensiju ieturējumu izmaksai kopā nepieciešami 73,7 miljoni latu, norāda likumprojekta autori.

Lai no februāra vecuma un izdienas pensijas izmaksātu pilnā apmērā, šogad papildus nepieciešami 110,9 miljoni latu. Lai to izdarītu, izmaiņas likumos nav jāveic. Lai nodrošinātu ātru Satversmes tiesas sprieduma izpildi, komisija šos likumprojektus lūgs atzīt par steidzamiem. Komisijā norāda, ka likumprojektus Saeima pirmajā lasījumā varētu skatīt 21. janvārī, savukārt otrajā galīgajā lasījumā — 28. janvārī.

Apstiprina jauno ekonomikas stabilizācijas procesa uzraudzības plānu

Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija, kurai uzticēta starptautiskā finanšu aizdevuma izlietojuma uzraudzība, 13. janvārī apstiprināja darba plānu ekonomikas stabilizācijas procesa uzraudzībai 2010. gada 1. pusgadā.

Kā norāda komisijas priekšsēdētājs Andris Bērziņš, jau gadu komisijai uzticēta starptautiskā aizdevuma izlietošanas uzraudzība, un arī šogad komisiju sagaida saspringts darbs. Nākamajā nedēļā komisija vērtēs atbildīgo amatpersonu ziņojumu par Eiropas Savienības fondu izlietojuma efektivitāti, savukārt janvāra beigās komisija analizēs valdības paveikto ekonomikas stabilizācijas un ekonomikas atjaunošanai.

«Diemžēl jāsecina, ka februārī apritēs jau gads, kopš valdība kavējas izpildīt tai uzdoto «mājasdarbu» — izstrādāt vienotu ekonomikas stabilizācijas un attīstības plānu, uz ko vairākkārt ir aicinājusi komisija. Iedzīvotājiem un uzņēmējiem ir nepieciešama skaidrība par valdības plāniem un valsts attīstības mērķiem, lai varētu plānot savu dzīvi ekonomiski tik sarežģītā laikā. Komisija no valdības joprojām gaida konkrētu Latvijas stratēģiskās attīstības plāna projektu 2009.-2013. gadam,» pauž A.Bērziņš.

Darbam komisijā kā pastāvīgie eksperti uzaicināti pārstāvji no Valsts kontroles, Stratēģiskās analīzes komisijas, Latvijas Darba devēju konfederācijas, kā arī Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības. Tāpat komisijas darbā līdzdarbojas virkne pieaicināto ekspertu no nevalstiskā sektora un valsts iestādēm.

Sagatavoja T.Elste

Mainās gadi, tēma nemainās

Preiļu novada kultūras centra zālē pagājušās ceturtdienas novakarē Preiļu iedzīvotājus uz ikgadējo tikšanos bija aicinājusi novada domes vadība. Spītējot negantajam salam, uzklausīt vadību un izteikt savus viedokļus bija ieradušies maz — daži desmiti pilsētnieku. (Tikšanās ar novada lauku iedzīvotājiem pagājušajā nedēļā notika pagastu centros.) Arī daļa no 15 deputātiem, kas ievēlēti novada domē, nebija uzskatījusi par iespējamu vai vajadzīgu klātienē tikties ar saviem vēlētājiem.

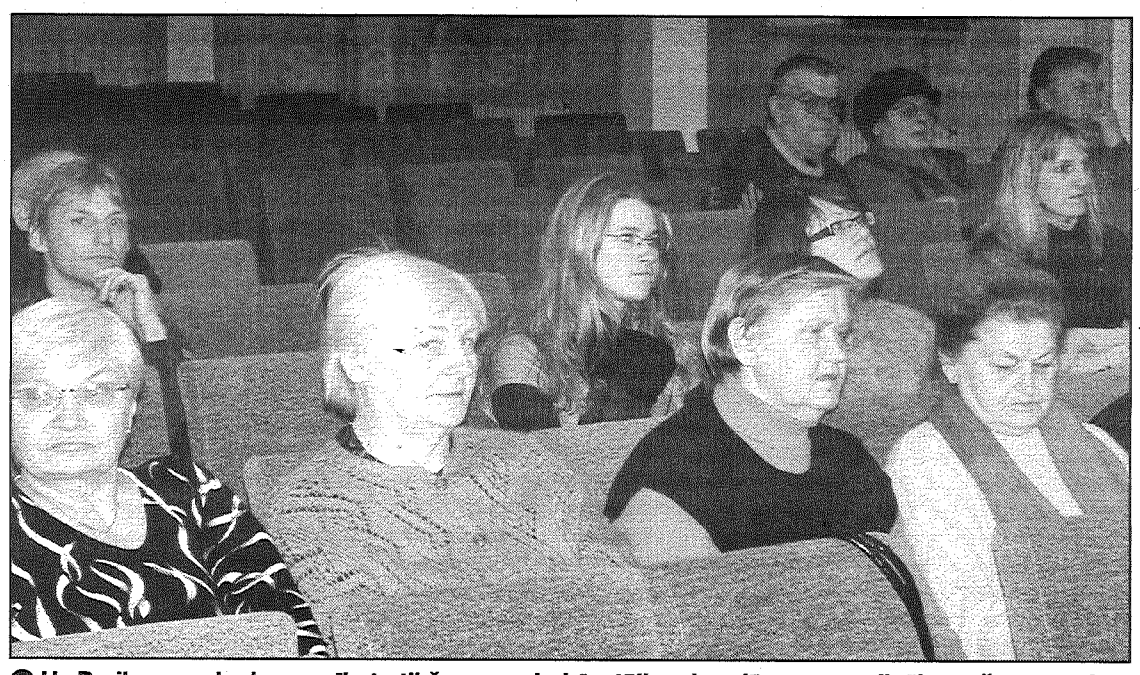

● Uz Preiļu novada domes rīkoto tikšanos ar iedzīvotājiem ieradās pamaz cilvēku, taču atmosfēra zālē brīžiem bija visai karsta.

Iedzīvotāju skaits samazinās, bezdarbs palielinās

Pārskatu par pašvaldības darbu aizvadītajā gadā sniedza Preiļu novada domes priekšsēdētājs Aldis Adamovičs. Ievaddaļā viņš iepazīstināja klātesošos ar vispārējo statistiku. Diemžēl jau vairāku gadu gaitā turpina samazināties iedzīvotāju skaits, savukārt bezdarba līmenis turpina pieaugt, tāpat kā visā valstī. Tomēr novada bezdarba līmeņa rādītājs — 15,3 procenti — , salīdzinot ar citām Latgales reģiona pašvaldībām, ir viens no zemākajiem. Arī dzīves līmeni raksturojošais indekss, ko veido dažādi rādītāji, kā, piemēram, bezdarbs, iedzīvotāju ienākumi, dažāda veida viņiem saņemamie pakalpojumi valsts un pašvaldības iestādēs, ir samērā pozitīvs.

Lielākais nodokļu maksātājs pašvaldības budžetā «Preiļu siers»

Domes priekšsēdētājs analizēja pērnā gada budžeta ienākumus un izlietojumu. Lielākais nodokļu maksātājs Preiļu novada budžetā pērn bijis uzņēmums «Preiļu siers», no tā ienākumu nodokļos saņemti vairāk nekā 250 000 latu. Joprojām vislielākā daļa no budžeta tiek izlietota izglītības vajadzībām. Novadā darbojas 13 vispārējās izglītības un profesionālās ievirzes izglītības iestādes, kā arī interešu izglītības centrs. Daļa no budžeta tiek izlietota kredītu atmaksai, ievērojamu daļu sastāda sociālajām vajadzībām iztērētie līdzekļi, nauda tiek piešķirta arī kultūras, sporta dzīves aktivitātēm, reliģiskajām vajadzībām. Atbilstoši savulaik noslēgtajam līgumam starp rajona padomi, Preiļu slimnīcu un Preiļu novada domi turpinās datortomogrāfa iegādei tērēto līdzekļu atmaksa, — ik gadus 10 000 latu, kas jāmaksā no 2005. līdz 2011. gadam. Aldis Adamovičs informēja arī par citiem pilsētā un novadā veiktajiem darbiem no budžeta līdzekļiem, kā arī par kredītsaistībām, kas bija jāizpilda gada laikā.

Pašvaldības vadītājs stāstīja arī par jaunievēlēto domes deputātu darbu. Pirms novada domes sēdēm jautājumi komisijās un starp deputātiem tiek izdiskutēti diezgan asi, tāpēc domes sēdēs rit konstruktīvs darbs, kaut arī pieņemti daudzi iedzīvotājiem nepopulāri un sāpīgi lēmumi. Viņš informēja par valdības pārstāvju, kā arī valsts vadītāja — prezidenta Valda Zatlera — vizītēm Preiļos aizvadītajā gadā, un kādu labumu tās devušas pašvaldībai. Piemēram, tieslietu ministra vizītes laikā notikušas sarunas par šīs jomas iestāžu — Zemesgrāmata, tiesa, prokuratūra — saglabāšanu Preiļos, un vismaz pagaidām tās joprojām te pastāv. Preiļus pērn apmeklēja arī izglītības un zinātnes, kultūras ministri. Izglītības jomā turpinās cīņa par Preiļu arodvidusskolas saglabāšanu savā statusā. Taču, piemēram, Aizkalnes pamatskola jūnijā, visticamāk, mazā skolēnu skaita dēļ tikšot slēgta.

Veiksmīgs darbs ar projektiem

Aldis Adamovičs sniedza pārskatu par pērn pabeigtiem projektiem, kā arī par tiem, kuru realizēšana vēl turpinās. 28. februārī jābūt pabeigtai bērnudārza «Pasaciņa» filiāles «Auseklītis» renovācijai, kas dos iespēju uzņemt visus rindā gaidošos bērnus, kas jau sasnieguši pusotra gada vecumu. Realizēti divi lieli, galvenokārt valsts finansēti, projekti saistībā ar atdzelžošanas stacijas būvi un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu renovāciju. Īstenoti vai arī turpinās vairāki citi projekti. Tiek gatavota līguma laušana par Preiļu pils iznomāšanu, jo persona, ar ko līgums tika noslēgts, iznomājot pili uz 50 gadiem, nav uzsākusi ēku apsaimniekot. Pilī veikti konservēšanas darbi par 9000 latu, ko piešķīrusi Kultūras un pieminekļu aizardzības inspekcija.

Šogad viens no lielākajiem veicamajiem darbiem ir siltumtrašu nomaiņa Mehanizatoru ielā, kā arī izstrādāts tehniskais projekts Upīša ielas mikrorajona virszemes trašu pārvietošanai zem zemes. Turpināsies darbs pansijas un krīzes centra izbūvē Līčos. Šim mērķim valsts dotācija saņemta jau pirms diviem gadiem. Plānots pansijas ierīkošanu pabeigt līdz decembrim.

Informāciju varētu pasniegt arī citādā veidā

Kopumā, neraugoties uz krīzes situāciju, pērnajā gadā novadā veikti daudzi darbi. Attiecīgi arī domes priekšsēdētāja ziņojums bija plašs, visaptverošs un gandrīz stundas garumā. To papildināja ar datoru sagatavotas prezentācija, teksts, skaitļi, diagrammas un fotoattēli uz ekrāna. Vienkāršam, gados vecākam, iedzīvotājam tādai informācijas pārbagātībai grūti sekot, atmiņā no teiktā aizķeras tikai daži fragmenti, bet no prezentācijas, visticamāk — tikai atsevišķas bildītes. Šķiet, labākais variants būtu, ja jau pirms tikšanās iedzīvotāji savās pastkastītēs atrastu, vai arī, ierodoties uz tikšanos, saņemtu rakstisku informāciju — pārskatu par paveikto, ko varētu rūpīgi izanalizēt un tikšanās laikā lūgt komentārus par vienu vai otru lietu. Arī laiks būtu lietderīgāk izmantots.

Novada domes priekšsēdētāja uzstāšanos papildināja novada domes sociālā dienesta vadītājas Diānas Vucānes sniegtā informācija par sociālās palīdzības iespējām Preiļu novadā.

Otrā daļa — replikas, asumi un kritika

Sanāksmes otrā daļa izvērtās daudz vētraināka, jo vārds tika dots SIA «Preiļu saimnieks» valdes priekšsēdētājam Jānim Mūrniekam. Šķiet, ka daļa klātesošo uz šo tikšanos bija ieradušies, lai aci pret aci ar «Preiļu saimnieka» vadību izteiktu savas pretenzijas. Tēma bija nemainīga, tāda pati kā iepriekšējos gados: siltums, tā izmaksas, māju uzturēšana.

Salst stiprāk, kurina vairāk, maksā mazāk

Necerēti bargās ziemas sals šogad koriģē siltuma patēriņu un līdz ar to maksa par apkuri ir augsta. Tomēr ar retiem izņēmumiem gandrīz visās pilsētas daudzdzīvokļu mājās ar centralizēto apkuri tā ir zemāka nekā atiecīgajā periodā 2008. gadā (to pierādīja arī «Preiļu saimnieka» sagatavotais pārskats, kas tika izsniegts arī klātesošajiem. Diemžēl lapiņu pietika ne jau katram.). Pie tam jāņem vērā, ka atbilstoši valdības lēmumam pērn PVN bija 10 procenti, divreiz vairāk nekā 2008. gadā. Protams, iedzīvotāju maksātspēja 2009. gadā mazinājās, situāciju ar maksājumiem smagāk izjūt arī pensionāri, kam tika ieturēta daļa no pensijām. Visā pilsētā, izņemot siera rūpnīcas mikrorajonu, kur siltums rodas ražošanas procesā, gan noteikts vienāds tarifs, neraugoties uz to, kāda veida kurināmais — šķelda vai gāze — tiek izmantots kurā mikrorajonā. Klātesošie sanāksmes dalībnieki ierosināja tarifus veidot vairākus — atbilstoši apkures veidam, un kāpēc gan deputātiem par to nepadomāt, ja vismaz vienā mikrorajonā iedzīvotājiem sanāktu maksāt lētāk?

Attiecības jānoregulē pēc citiem principiem

Ja līdzekļu trūkuma dēļ nekādi vērienīgi darbi un projekti šogad, tāpat tuvākajos gados, pilsētā nav uzsākami, tad būtu laiks lēmējvarai visā nopietnībā ķerties pie attiecību sakārtošanas starp iedzīvotājiem un ēku apsaimniekotājiem. Diemžēl uz šodienu situācija ir tāda, ka iedzīvotāji maksā par namu apsaimniekošanu, bet attiecīgo pakalpojumu ne vienmēr saņem. Kaut kur ieliktas dzelzs durvis, kaut kur citur aiznagloti pagraba logi, vai izkrāsota kāpņu telpa, vai pielāpīts jumts utml., — tās nav nopietnas un kārtīgas attiecības starp iestādi, kas pieder pašvaldībai un iedzīvotājiem, kas maksā par apsaimniekošanas pakalpojumiem. Vēl jo vairāk, — nav pieļaujama attieksme, ka dzīvokļa īpašnieks nezina, kas tiek izdarīts par viņa naudu. Kamēr apsaimniekotājs nav dzīvokļa īpašniekam uzrakstījis oficiālu vēstuli, ka viņš neapsaimniekos šo konkrēto māju, tikmēr dzīvokļa īpašnieks ir tiesīgs saņemt atbildi uz jautājumu, kur palikusi viņa samaksātā nauda, kā arī ieraudzīt padarītos darbus viņa mājā.

Ar tādiem vārdiem nemētājas

Tās ir domes bezdarbības sekas attiecībā uz savu SIA, ja sanāksmē uzņēmuma vadītājs tiek atklāti nolamāts (starp citu, publiska goda un cieņas aizskaršana var būt arī tiesu darbi, jo ar šādiem apvainojumiem nevar mētāties), bet otra puse — iedzīvotāji — tā arī paliek sarūgtināta par to, ka sadzīves apstākļus ietekmē dažādas nebūšanas, bet maksātā nauda paliek sazin kur. Šīs attiecības ir jāveido cilvēka cienīgi, atbilstoši mūsdienu laikam un iespējām. Tāpat nevar līdz bezgalībai aizbildināties ar kaut kādiem mistiskiem «māju vecākajiem», kuri netiek minēti ne likumdošanā, ne tajos līgumos, kādi joprojām ir spēkā un regulē attiecības starp dzīvokļa īpašniekiem un apsaimniekotājiem. Starp citu, Latvijā spēkā drīz būs prasība par namu pārvaldniekiem, uz ko savukārt attieksies prasība par attiecīgu izglītību namu pārvaldīšanā.

Sanāksmes otrajā daļā izskanējusī kritika, iedzīvotāju jautājumi un sarūgtinājumi par dažādām lietām, kas attiecas uz viņu mājokļiem, bet ir tipiski arī kopumā citu daudzstāvu namu iemītniekiem, lielākoties palika bez atbildes, bet tas ir domes sistemātiska un pamatīga darba ar savu uzņēmumu trūkuma rezultāts.

L.Rancāne

Aicina uz Sniega skulptūru plenēru 2010

23. un 24. janvārī Līvānos pie Latgales mākslas un amatniecības centra jau piekto reizi norisināsies «Sniega skulptūru plenērs 2010», informē LMAC kultūras tūrisma organizatore Inita Šķelta.

Pēdējo gadu laikā ziemas mēneši nebija labvēlīgi Latgales mākslas un amatniecības centra ieviestajai tradīcijai veidot sniega skulptūras, taču 2010. gads ir kliedējis šīs bažas un atnācis ar baltām sniega kupenām un pamatīgu salu. Tāpēc 23. un 24. janvārī Līvānos pie Latgales mākslas un amatniecības centra tradicionāli jau piekto gadu norisināsies «Sniega skulptūru plenērs», aicinot bērnus un jauniešus, profesionālus māksliniekus vai vienkārši radošas personības, kam būs iespēja, no sapresētām sniega kaudzēm veidot dažādas sniega skulptūras.

Kopumā «Sniega skulptūru plenērā 2010» paredzēts divu dienu laikā izveidot 30 sniega skulptūras, kuras gala rezultātā veidos sniega skulptūru dārzu visapkārt Latgales mākslas un amatniecības centram. Tā apskate būs pieejama visu diennakti līdz pat pirmajam atkusnim gan vietējiem iedzīvotājiem, gan arī interesentiem no citām pilsētām un valstīm.

Tos, kurus ir ieinteresējis «Sniega skulptūru plenērs 2010» un ir vēlēšanās piedalīties, var pieteikties pie Ilzes Griezānes pa tālruni 28603333, vai rakstot uz e-pastu: *lmac@livani.lv*.

KRĀSLAVĀ

«Es dziedāšu Tavam vārdam mūžīgi»

Ar šādu moto Krāslavā notika pirmais psalmu dziedāšanas festivāls. Tas sākās ar prāvesta E. Voroņecka celebrēto svēto Misi Krāslavas svētā Ludvika Romas katoļu baznīcā. Spredīķī E.Voroņeckis uzsvēra, ka psalmi visos laikos ir izskanējuši kā ticīgās tautas aizlūgumi vai lūgumi Dievam pēc viņa palīdzības dažādās dzīves vajadzībās. Liels skaits ir pateicības himnu, kas slavē Dievu par jau saņemtām žēlastībām.

Pasākuma turpinājumu kultūras namā ievadīja saviļņojošās garīgās melodijas, kuras no prezidenta dāvātās vijoles izvilināja prasmīgā jaunā mūziķe Zaņe Kurme kopā ar savu skolotāju Ilonu Aprupi. Pēc tam klātesošos ar savu skaisto dziedājumu iepriecināja kultūras nama sieviešu koris «Noktirne» Ritas Andrejevas vadībā.

Detalizēti par psalmu rašanās vēsturi, to autoriem, dziedāšanas tradīcijām Latgalē, kā arī mūsu kaimiņzemēs savā referātā runāja katoļu baznīcas vēstures pētnieks, Tilžas prāvests Alberts Budže.

Festivāla ciemiņu vidū bija arī Latvijas mūzikas akadēmijas profesors Mārtiņš Boiko ar studentu grupu, kuri piedalās pētījumā par psalmu dziedāšanas tradīcijām. Profesors savā uzrunā izteica gandarījumu par to, ka Krāslavā ir tādi kultūras darbinieki kā Jāzeps Dobkevičs un viņa palīgi, kuri ļoti labi izprot šīs tradīcijas vērtības un ir parūpējušies par festivāla organizēšanu. Kultūras dārgumu pētnieks atzīmēja, ka pirms 11 – 12 gadiem viņam nācies pabūt daudzās vietās Latgalē un ierakstīt psalmu dziedājumus gan Dagdā, gan Ezerniekos.

Šogad, atsākot iesākto pētījumu, profesoram ar sarūgtinājumu nācies secināt, ka šajās vietās toreizējo viņa sadarbības partneru vairs nav. «Tāpēc ir sevišķs prieks, ka pie jums veidojas šāda tradīcija, ko uzskatu par ārkārtīgi vērtīgu gan no morālā, gan reliģiskā, gan estētiskā viedokļa,» uzsvēra Mārtiņš Boiko. Kaut gan psalmu dziedāšanas saiets Krāslavā notika ar diecēzes bīskapa J.Buļa svētību un bija gaidāmi psalmu dziedātāji no vairākām Latgales draudzēm, diemžēl pasākumā piedalījās tikai vietējie: bēru dziedātājas no Krāslavas katoļu draudzes — no pilsētas un no Augstkalnes, kā arī pareizticīgo un vecticībnieku draudžu psalmu dziedātāji. Tomēr samērā pieticīgais dalībnieku skaits nebija šķērslis tam, lai klātesošie pilnībā izbaudītu psalmu melodiju daudzveidību un to izpildes īpatnības dažādās kristīgajās konfesijās.

Noslēgumā J.Dobkevičs un viņa aktīvais atbalstītājs un palīgs prāvests E.Voroņeckis izteica pateicību festivāla dalībniekiem un pasniedza viņiem pateicības rakstus. Cerams, ka Krāslavā, profesora Mārtiņa Boiko vārdiem runājot, būs arī otrais un nākamie psalmu dziedāšanas festivāli, ka tie kļūs par vēl vienu skaistu tradīciju.

Ir ko redzēt!

Īsi pirms Ziemassvētkiem Ezernieku tautas bibliotēkā tika atklāta novadnieces, mākslinieces — meistares Valentīnas Piļkas (Poloskovas) gleznu un keramikas izstrādājumu izstāde, kurā apskatāmi vairāki desmiti interesantu un aizraujošu mākslas darbu.

● Valentīnas Piļko darbi.

Pirmajās dienās pēc izstādes atklāšanas Valentīnas kundze nāca uz bibliotēku un visiem interesentiem stāstīja gan par izstādes eksponātiem, gan par sevi un savu daiļradi. Katrs mākslinieces keramikas izstrādājums ir roku darbs, lipinot no sākuma līdz galam. Aprakstīt šo skaistumu nav iespējams, vajag redzēt. Tas pats sakāms par gleznām eļļas tehnikā un akvareļiem. Dominē dabas skati, puķes, bet visvairāk gleznās pārsteidz austrumu motīvi.

Lai gan māksliniece ir vietējā iedzīvotāja, daudziem izstādes apmeklētājiem bijis liels pārsteigums uzzināt, kas par talantu dzīvo šeit pat līdzās. Iespējams, izbrīnu veicinājis fakts, ka Valentīnai šī ir pirmā gleznu un keramikas izstrādājumu izstāde šaipusē. Mākslas darbi apskatāmi Ezernieku bibliotēkā vēl vismaz pāris mēnešus. Pēc izstādes eksponātu aplūkošanas ir iespēja atstāt savu vērtējumu vai novēlējumu mākslinieciei speciāli šim mērķim ierīkotajā atsauksmju grāmatā, kur šādu ierakstu jau netrūkst.

«Ezerzeme»

MADONĀ

Sniega mīļotāji aktīvi izbauda ziemu

Pieturas gan sals, gan sniegs, un beidzot ziemas aktīvas atpūtas uzņēmumos apgriezienus uzņem gan kalnu, gan distanču slēpošanas, snovošonas, kameru šļūkšanas, kamanu un slidošanas sezona. Lai arī valda auksts laiks, īstenie sniega mīļotāji ir rūdīti un priecājas par iespēju pavadīt brīvbrīžus baltajās trasēs.

● Lido kalnā Vestienas pagastā apmeklētāju netrūkst.

Madonas novadā viens no slēpotāju apmeklētākajiem kalniem ir Lido kalns Vestienas pagastā, kur vienā no brīvdienām gan ar fotoaparātu, gan ar slēpēm pabija arī Madonas reģiona laikraksta «Stars» žurnālists:

— Pilns kalns gan lielu, gan mazu. Par aukstumu te neviens nesūdzas, jo visi kustas. Noslogots arī pacēlājs, kur jāgaida rindā, bet citādi — burvīgs laiks, brīnumskaista daba, labas trases.

Par cerīgi uzsākto jauno gadu gandarīta ir arī SIA «Lido tūrisma un atpūtas komplekss» valdes locekle Anita Ozoliņa:

— Pēc globālās sasilšanas pazīmēm nākusi globālā atsalšana, un beidzot izjūtam īstu ziemu. Ziemas aktīvās atpūtas uzņēmumi pārdzīvojuši gadus, kad sniega nebija, tagad esam gandarīti, ka kaut cik varam atsperties. Darbojas ne tikai visas kalnu trases, distanču slēpotājiem ievilkta trase — trīs kilometru izbrauciens ar slēpēm pa meža trasi, kā arī apkārt «Ķirsona muižai», ko daudzi izmanto, lai fotografētu sarmas izgreznoto skaisto dabu. Jūtam, ka beidzot tūrisma un atpūtas komplekss ir noslogots, viesnīca ir piepildīta piektdienās un sestdienās.

Izvaicāta par jaunākajiem piedāvājumiem, Anita Ozoliņa minēja, ka darbojas arī slidotava, tramplīna cienītājiem ir iespēja mīksti piezemēties uz gaisa spilvena. Sadarbojoties ar Latvijas kamanu suņu sporta federāciju, 30. un 31. decembrī un 1. – 3. janvārī Lido kalna kompleksā bija iespēja vizināties suņu pajūgā. 30. decembrī federācijas pārstāvji piedāvāja doties izmēģinājuma braucienos ar Sibīrijas haskiju vilktajām kamanām. Tā kā pieprasījums bija ļoti liels, viņi palika uz vairākām dienām. Pēc atgriešanās no starptautiskās izstādes 23. janvārī atkal varēs braukt Sibīrijas haskiju vilktajās kamanās.

Atpūsties Lido kalnā gaidītas arī skolēnu grupas, tām ir piemērota cenu atlaide.

Par balto, sarmoto un auksto ziemu priecājas arī Gaiziņkalna Golgāta trases īpašnieks Juris Stradiņš, jo arī šajā trasē slēpotāju netrūkst:

— Beidzot jūt, ka ziemas aktīvais tūrisms ir vajadzīgs, ka notiek normāls darbs. Viss inventārs no nomas punkta tiek izņemts, nespējam pat visus apkalpot. Jaunums ir kameru trase, bet tā vēl tiek pilnveidota. Izrādās, ka kameras slīd tik ātri, līdz ar to jātaisa gan virāžas, gan vaļņi. Bija laiks, kad šķita, — kam gan tas, ko daru, ir vajadzīgs, bet tagad jūtams, ka cilvēki vēlas skaisti pavadīt arī ziemu.

Arī Rēķu kalnā valda balta un sarmota ziema, ko brauc izbaudīt pastāvīgie klienti gan no Madonas, gan Gulbenes novada. Tāpat arī lietuvieši, kas uz šejieni brauc katru gadu, arī ar ģimenēm. Te ir ļoti skaista daba, un tie, kas neslēpo, dodas pastaigās, — stāsta komplesa «Rēķu kalns» administratore.

Viesu nama «Šubrakrasti» apmeklētājiem Bērzaunes pagastā tiek piedāvāta distanču slēpošanas trase divu kilometru garumā un iespēja iznomāt astoņus slēpju pārus. Uz šejieni dodas pastāvīgie klienti.

Slēpotāju ne dienas, ne vakara stundās netrūkst sporta bāzē «Smeceres sils», un tiek veikti priekšdarbi, lai slēpes varētu arī iznomāt.

«Stars»

Par drošību uz ledus

Aukstais laiks Latviju sasniedza decembrī. Ūdenstilpēs parādījās ledus un tūdaļ savas aktivitātes uzsāka zemledus makšķernieki. Pateicoties spēcīgajam salam, ledus kārta ātri kļuva bieza un tāpēc nelaimes gadījumi uz ūdeņiem nav reģistrēti.

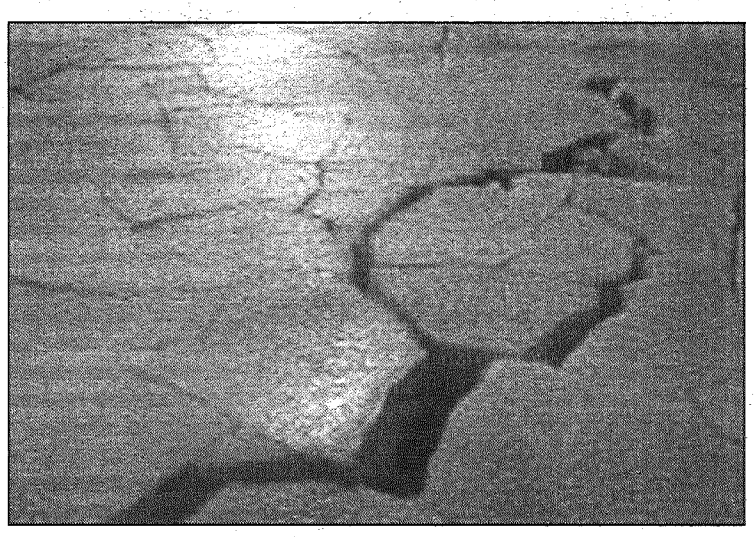

Taču Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) aicina iedzīvotājus ievērot īpašu piesardzību. Arī ziemā, kad ledus ir biezs, ir vietas, kur ūdeņi neaizsalst, piemēram, tur, kur ūdenskrātuvēs ietek rūpnieciski izmantots ūdens, upju grīvās un sašaurinājumos, kuģošanas ceļos, zem tiltiem, zvejnieku izcirsto āliņģu vietās. Ledus izturību mazina arī iesalušas niedres, krūmi vai citi priekšmeti.

VUGD priekšnieks ģenerālis A.Pencis aicina pievērst uzmanību, ja uz ledus rotaļājas bērni un pusaudži. Ir svarīgi viņus brīdināt par šādu rotaļu bīstamību, jo rotaļām uz ledus un pārdrošībai var būt bīstamas sekas.

2008. gadā VUGD kopumā veica 20 glābšanas darbus uz ledus. Izglābti septiņi cilvēki, kā arī izvilkti četri noslīkušie.

2009. gadā glābšanas darbi veikti 39 reizes. Izglābti 36 cilvēki, bet divi ielūzušie cilvēki noslīkuši.

Lai palīdzētu ielūzušajam, tam jāpietuvojas rāpus vai guļus, netuvojoties pašai ielūzuma vietai. Ielūzušajam apmēram no 2 – 5 metru attāluma jāpamet aukla, sasieti apģērba gabali, garš koks vai kāds cits priekšmets. Ja glābēji ir vairāki, jāievēro, ka vienam no otra jāatrodas 2 – 3 metru attālumā. Izvelkot cietušo uz ledus, tāpat rāpus jāvirzās prom no bīstamās vietas līdz krastam. Arī pats glābējs nedrīkst aizmirst par iespējamām briesmām ielūzt ledū.

Ja pamanāt, ka cilvēki ir aizgājuši pārāk tālu no krasta un var rasties problēmas atgriezties atpakaļ, kā arī, ja cilvēks ir ielūzis ledū, nekavējoties zvaniet glābšanas dienestam pa tālruni 112. Centieties pēc iespējas precīzāk norādīt negadījuma vietu un tuvākos piebraukšanas ceļus.

Augstākas prasības arī pašvaldības policijas darbiniekiem

Iekšlietu ministrija (IeM) rosina noteikt kvalifikācijas, izglītības un reputācijas prasības arī pašvaldības policijas darbiniekiem, kuriem šobrīd nevienā normatīvajā aktā tādas nav izvirzītas, informē ministrija.

Valsts sekretāru sanāksmē izsludinātie grozījumi likumā par policiju paredz, ka par pašvaldības policijas darbinieku varēs būt persona, kas sasniegusi pilngadību, nav sodīta, tiesāta, saukta pie kriminālatbildības par tīšu noziedzīgu nodarījumu, prot latviešu valodu un ir ieguvusi vismaz vidējo izglītību.

Savukārt, lai pretendētu uz pašvaldības policijas priekšnieka vai priekšnieka vietnieka amatu, papildus būs nepieciešama arī augstākā izglītība un iekšlietu ministra akcepts.

Likumprojektā paredzēts, ka jaunās normas stāsies spēkā ar šā gada jūliju, tādēļ pārejas noteikumos paredzēts, ka tie pašvaldības policijas darbinieki, kuri pieņemti darbā līdz šā gada 1. jūlijam un neatbilst nevienai no noteiktajām prasībām, varēs ieņemt amatu ne ilgāk kā līdz šā gada 1. novembrim.

Savukārt darbinieki bez vidējās izglītības varēs ieņemt amatu līdz 2013. gada 1. septembrim, bet pašvaldības policijas priekšnieki un viņu vietnieki, kuriem nebūs augstākās izglītības, amatus varēs ieņemt līdz 2016. gada 1. septembrim.

Grozījumi vēl jāatbalsta valdībai un Saeimai.

DER ZINĀT

Kā par 25% samazināt degvielas patēriņu

Automobiļu izmantotā degviela ne tikai rada izmešus, kas kaitē klimatam, bet katrs benzīnbākā iepildītais litrs manāmi patukšo arī mūsu maciņu. Īstais laiks iemācīties taupīt. Kā to darīt, iesaka zaļā dzīvesveida žurnāls «Vides Vēstis».

1. Uzturi savu automašīnu labā tehniskā stāvoklī un regulāri pārbaudi motoreļļas līmeni. Ja automašīna būs labi kopta, tā darbosies efektīvāk un tiks samazināts izplūdes gāzu līmenis.

2. Gaisa spiedienu riepās pārbaudi katru mēnesi. Pārāk tukšas riepas var paaugstināt degvielas patēriņu līdz pat 4%.

3. Automašīnā nevadā liekas mantas. Jo smagāka automašīna, jo vairāk nākas strādāt dzinējam, tā patērējot vairāk degvielas.

4. Aizver automašīnas logus, it īpaši, braucot ar lielāku ātrumu, kā arī noņem neizmantotā jumtā bagāžnieka sliedes. Tā kā mazināsies vēja pretestība, tu varēsi ietaupīt degvielu un pazeminināt izplūdes gāzu līmeni līdz par 10%.

5. Izmanto gaisa kondicionieri tikai tad, kad tas patiešām nepieciešams. Kondicioniera lietošana bez vajadzības palielina degvielas patēriņu un izlūdes gāzu līmeni līdz pat 5%.

6. Uzsāc braukt neilgi pēc dzinēja iedarbināšanas un izslēdz to, ja automašīna ir miera stāvoklī ilgāk par minūti. Mūsdienu dzinēji ir projektēti tā, lai var sākt braukt uzreiz pēc iekāpšanas automašīnā, tā ekonomējot degvielas patēriņu.

7. Brauc saprātīgā, atļautā ātrumā, bet galvenais — vienmērīgi. Ik reizi, kad paātrini gaitu vai pēkšņi bremzē, automašīnas dzinējs patērē vairāk degvielas un saražo vairāk izplūdes gāzu.

8. Palielinot braukšanas ātrumu, pārslēdz ātrumus pēc iespējas savlaicīgāk. Augstākie pārnesumi degvielas patēriņa ziņā ir visekonomiskākie.

9. Centies savlaicīgi paredzēt satiksmes plūsmu. Vēro satiksmi un izvairies no liekas apstāšanās, bremzēšanas vai braukšanas atsākšanas līdz ar satiksmes plūsmu.

10. Centies nebraukt viens.

11. Ja iespējams, izvēlies videi draudzīgu degvielu. Priecājies, ka tagad degvielai pievienoti 5% bioetanola.

12. Ja gatavojies pirkt automašīnu, izvēlies jaunu, nelielu un efektīvu, piemēram, ar hibrīddzinēju vai mehānisko ātrumkārbu, tāda patērē par 10% mazāk degvielas.

Izmantotas «Vides Vēstis»

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

Tur aizdomās par desmit zādzībām

Latgales reģiona policijas pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja Anastasija Laizāne informē, ka reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja darbinieki, veicot izmeklēšanu kriminālprocesa ietvaros par izdarīto zādzību Preiļos pagājušā gada 30. decembrī, kad no kāda uzņēmuma telpām tika nozagta nauda 1875 latu apmērā, savākuši pietiekami daudz materiālu par notikušo. Šie materiāli pierāda 31. decembrī arestētā, 1988. gadā dzimušā vīrieša, vainu minētā nozieguma izdarīšanā.

Policijas pārstāve ziņo, ka savākti arī pierādījumi par personas izdarītajām analoģiskajām zādzībām Krāslavā un Daugavpilī. Kopumā aizturētais jaunais vīrietis tiek turēts aizdomās par 10 zādzību epizodēm.

Nozaga astoņus elektromotorus

12. janvārī policijā saņemta informācija par zādzību Riebiņu novada Galēnu pagastā. Kāda Galēnu pagasta iedzīvotāja policijai sūdzējās, ka laika posmā no pagājušā gada 31. decembra līdz šī gada 12. janvārim viņas mājās esošajai saimniecības ēkai ir nolauzta piekaramā atslēga un no telpām nozagti astoņi dažāda lieluma elektromotori.

Policija noskaidro materiālā zaudējuma apmērus. Par minēto zādzību uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas.

DAUGAVPILS IECIRKNĪ

Meklē nozagtā arbaleta īpašnieku

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja darbinieki, veicot sērijveida noziegumu izmeklēšanu, meklē 2009. gadā nozagtā arbaleta īpašnieku, ziņo policijas pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja Anastasija Laizāne. Persona, kurai izņemts nozagtais arbalets, tika aizturēta un atrodas arestā. Policija lūdz atsaukties arbaleta īpašnieku un ierasties policijā Daugavpilī, 18. Novembra ielā 41a, 30. kabinetā vai zvanīt pa tālruņiem 65403323, 65403328.

Aizturēts iespējamais slepkava

8. janvārī Daugavpils novada Demenes pagastā pie kādas mājas tika atrasts 1958. gadā dzimuša vīrieša līķis ar vardarbīgas nāves pazīmēm — durtām brūcēm krūšu kurvja rajonā. Tajā pat dienā operatīvās izmeklēšanas rezultātā Daugavpils iecirkņa Patruļdienesta darbinieki uz aizdomu pamata par izdarīto slepkavību Daugavpilī aizturēja kādu agrāk sodītu personu — 1976. gadā dzimušu vīrieti.

Kā noskaidrots izmeklēšanā, bojā gājušais vīrietis no sākuma ticis piekauts, bet tad nodurts. Policijā uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 116. panta. Turpinās izmeklēšana.

Vispirms kopā dzēra, tad nolaupīja naudu

10. janvārī Naujenes pagastā kādā dzīvoklī pēc kopīgas iedzeršanas 1976. gadā dzimusi sieviete un 1984. gadā dzimis vīrietis, pielietojot fizisku spēku pret 1942. gadā dzimušo dzīvokļa saimnieku, nolaupīja tam naudu — 118 latus.

Jau nākamajā dienā, 11. janvārī, policija abas minētās personas aizturēja. Par drošības līdzekļa veidu lems tiesa. Policijas pārstāve teica, ka aplaupīšanā vainojamā sieviete jau agrāk bijusi sodīta. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 176. panta 2. daļas.

Atrada nesprāgušu lādiņu

12. janvārī Daugavpilī, Vidzemes ielā, veicot rakšanas darbus, tika atrasts 76 milimetru artilērijas lādiņš. Ieradās nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas rota un lādiņu turpat uz vietas iznīcināja.

BALVU IECIRKNĪ

Konstatētas dažādas zādzības

Balvu novada Bērzkalnes pagastā kāds vietējais iedzīvotājs 9. janvārī konstatēja, ka no viņa traktora nozagts ģenerators, akumulators, augstspiediena sūknis, gaismas lukturi un komplekts ar atslēgām. Policijā uzsākts kriminālprocess.

Pēc tam, kad Krāslavas novadā tika reģistrētas vairākas zādzības bišu dravās, līdzīga sērga sākusies arī Balvu novadā. Laika posmā no pagājušā gada 13. decembra līdz šī gada 9. janvārim Balvu novada Tilžas pagastā no kādam vietējam iedzīvotājam piederošajiem bišu stropiem nozagtas desmit bišu ziemas barības kāres. Šādā veidā zagļi iznīcinājuši četras bišu saimes. Īpašniekam nodarītais materiālais zaudējums ir aptuveni 516 lati. Policijā uzsākts kriminālprocess.

KRĀSLAVAS IECIRKNĪ

Uzdevās par sociālo darbinieci un apzaga pensionāri

7. janvārī Krāslavā pagaidām nenoskaidrota sieviete, uzdodoties par sociālo darbinieci, ieradās pie kādas 81 gadu vecas pensionāres un, iegūstot tās uzticību un novēršot uzmanību, nozaga vecajais sievietei naudu – 340 latus. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 175. panta 1. daļas.

Policija brīdina iedzīvotājus būt uzmanīgiem un nelaist mājās nepazīstamas personas, kā arī pieprasīt, lai tās uzrāda personu apliecinošus dokumentus. Tāpat gadījumos, kad rodas kādas aizdomas, nepieciešams informēt par to policiju.

LUDZAS IECIRKNĪ

Notrieca gājēju un bērnu ragaviņās

12. janvāra vakarā Ludzā, Latgales ielā notika ceļu satiksmes negadījums ar smagām sekām. 1967. gadā dzimušais automašīnas VW Passat vadītājs notrieca ceļu šķērsojošo gājēju, 1938. gadā dzimušu vīrieti, un mazgadīgu bērnu, kuru gājējs sev aizmugurē vilka ragaviņās.

Piecus gadus vecais bērns nekavējoties tika nogādāts Ludzas slimnīcā, kur no gūtajām traumām nomira. Cietušais gājējs tika ievietots reanimācijā. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 21. nodaļas — noziedzīgi nodarījumi pret satiksmes drošību. Noskaidrots, ka automašīnas vadītājs nebija lietojis alkoholu.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Aptaujas rezultāti internetā
(no 11. līdz 17. janvārim)

Vai, tavuprāt, Latvijas sportistiem izdosies izcīnīt godalgas Vankūveras olimpiādē?

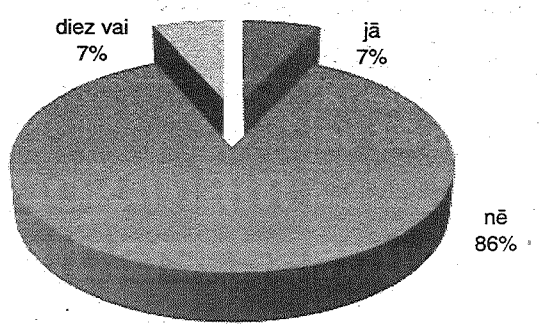

● «Novadnieka» interneta mājas lapā www.novadnieks.lv izsludinātās interaktīvās aptaujas balsojuma rezultātu diagramma.

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____ Derīgs līdz 21. janvārim.

T	ā	l	r	.																								

Talonā jāieraksta sludinājums tikai par VIENU objektu.

Aizpildīšanas noteikums: viena rūtiņa — viena zīme.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14. Tālr./fakss 53-07057.

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa Ls 0,40 (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

Kam garšo pupas?

Pēdējā laikā arvien biežāk tiek uzdots jautājums, kā cīnīties ar vabolēm, kuras jau decembrī sāka intensīvi rāpot pa logu rūtīm, un ar tārpiem, kas sabojājuši un sacaurumojuši visas pupas? Šis kaitēklis nešķiro, vai tās būtu cūku pupas, dārza pupiņas, vai sviesta pupiņas. Kā rīkoties, stāsta Valsts augu aizsardzības dienesta Latgales reģionālās nodaļas vecākā eksperte agronomijā Aniita Trūpa.

Katru pākšaugu apdraud sava sēklgraužu suga. **Pupiņu sēklgrauža** (*Acanthoscelides obtectus*) vaboles ir sīkākas (2 – 3,5 mm, bet pieaugušas vaboles dažreiz var būt pat 5 mm garas), gaiši vai tumši brūnas, klātas ar sīkiem dzelteniīgi zaļiem matiņiem. Šīs sugas kāpurs ir 3-5 milimetri garš, balts, saliekts, bez kājām. Pupiņu sēklgrauzis ir siltummīloša suga, tā vairošanos veicina siltas vasaras, salīdzinoši siltas ziemas un šim kaitēklim ir maz dabīgo ienaidnieku. Latvijā kaitēkli ieveda no dienvidu republikām ar sēklas materiālu. Agrāk pie mums tas bija tipisks noliktavu kaitēklis, taču pēdējo gadu siltajās vasarās tas attīstās un vairojas arī uz lauka. Vaboles ziemo pupiņu sēklās noliktavās, dzīvojamajās telpās, daļēji uz lauka augsnes virskārtā. Gadā uz lauka attīstās viena paaudze, bet telpās var attīstīties pat sešas paaudzes. Uz lauka kaitēklis nokļūst ar invadētajām sēklām un pārlidojot no glabātavām uz sējumiem.

Cūkpupas jeb lauku pupas bojā **pupu sēklgrauzis** (*Bruchus rufimanus Boh.*), izskatā tas līdzīgs zirņu sēklgrauzim (*Bruchus pisorum L.*): vabole ir 3,5 – 5 mm gara, ar melnu ķermeņa virspusi, kas klāta baltiem un brūnganiem matiņiem; kāpurs — drukns, pelēcīgi balts, 4 – 5 mm garš, bez kājām. Kāpurs izgrauž un izēd pupas iekšieni, veidojot apaļus caurumus. Sēklgraužu bojātā sēkla ir ar samazinātu dīgtspēju un sēklas kvalitāti. Ja kaitēklis nav skāris dīglīti — augšas pumpuru, tad sēkla var uzdīgt, bet šādi augi būs vārgi, tie atpaliks augumā. Pupu sēklgrauža mātīte var izdēt 200-500 olas, olas izšķiļas 7-18 dienas pēc izdēšanas. Kāpuri pēc izšķilšanās iegraužas pākstī, pēc tam pupā. Pieaudzis kukainis vabole no pāksts izkļūst, izgraužot tās sānos apaļu caurumiņu.

Lai veiksmīgi varētu šos kaitēkļus ierobežot, vispirms to precīzi jānosaka — ir jāzina kaitēkļa attīstības bioloģija.

✔ Jāsēj tikai veselas, kaitēkļu nebojātas sēklas.

✔ Audzēšanai jāizvēlas agrīnākas šķirnes, pupiņu un pupu raža jānovāc laikus.

✔ Vēlams ievērot augu maiņu, izvietojot pākšaugus vismaz 500 - 1000 metru attālumā no pērnā gada sējumiem. Mazdārziņā to grūti izdarīt, tāpēc jāapsver iespēja uz diviem trim gadiem atteikties no šo kultūru audzēšanas.

✔ Ļoti būtiski ir noteikt īsto brīdi insekticīda smidzināšanai, svarīgi ir konstatēt kaitēkļa parādīšanās pašu sākumu. Sēklgrauži sākumā barojas uz pākšaugu lapām, lapās izgrauž caurumiņus, tas varētu liecināt par kaitēkļa klātbūtni.

✔ Pēc vairāku gadu novērojumiem parasti vaboles pākšaugus invadē ziedpumpuru attīstības, ziedēšanas un pāksteņu attīstības sākumā, ik pēc pāris dienām vajadzētu pārbaudīt, vai nav parādījušās vaboles. Ja tās atrod, pupas apsmidzina ar atbilstošu insekticīdu (Latvijā reģistrēts *Sumi-alfa 5 e.k.* pupām un zirņiem). Pupiņām insekticīdi nav reģistrēti.

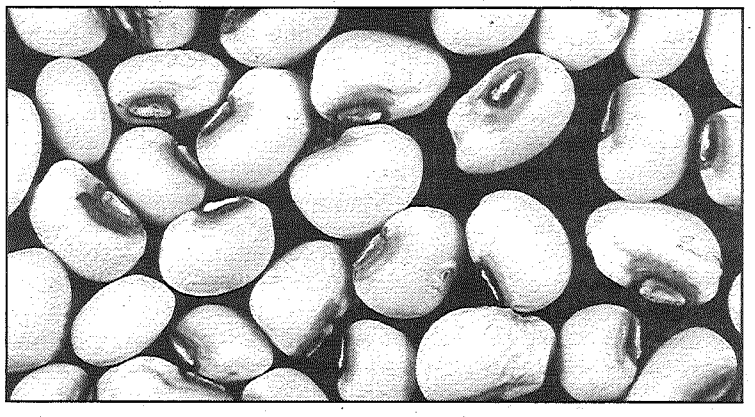

✔ Mazdārzniekiem ir pieejami 3. klases insekticīdi /devas un lietošanas laiki ir norādītas uz iepakojuma — marķējuma/.

✔ Novācot ražu, rūpīgi aplūkojiet sēklas — kaitēkļu invadētās tūlīt jāiznīcina.

✔ Sēklu uzglabāšanas temperatūrai jābūt ne augstākai par +10°C, jāuzglabā slēgtos traukos un sēklām jābūt labi izžāvētām.

✔ Bojātās pupas vai pupiņas ir vieglākas, tāpēc viens no veidiem, kā atšķirt bojātās sēklas, ir sēklu iegremdēšana sālsūdenī; bojātās sēklas uzpeldēs, bet neskartās un veselās nogrims, veselās sēklas noskalo un apžāvē līdz mitrumam zem 15%.

✔ Pārtikai domātajās pupās vai pupiņās sēklgraužus var iznīcināt 1-3 stundas tās karsējot 55° C temperatūrā.

✔ Tā kā sēklgrauži ir no siltumprasīgas sugas, to var ierobežot, sēklas saldējot; 24 stundas turot -15°...-20° C temperatūrā.

✔ Svarīgi ir rudenī savākt un iznīcināt augu atliekas, veikt savlaicīgu augsnes dziļaršanu.

✔ Pēc ražas izvākšanas rūpīgi jāiztīra un jādezinficē noliktavas.

✔ Pirms augu aizsardzības līdzekļu lietošanas ļoti rūpīgi jāiepazīstas un stingri jāievēro visi lietošanas noteikumi. Jāņem vērā, ka daudzi insekticīdi var būt bīstami bitēm, tos nedrīkst smidzināt kultūrauga vai nezāļu ziedēšanas periodā.

Atbalstīta mājdzīvnieku aizsardzības konvencija

Ministru kabineta komiteja pagājušpirmdien atbalstīja ieceri ratificēt Eiropas Konvenciju par mājas (istabas) dzīvnieku aizsardzību, kas arī aizliedz mīluļus noslīcināt.

Zemkopības ministrija (ZM), kas sagatavojusi likumprojektu par konvencijas ratifikāciju, norādījusi, ka Latvija pagaidām nav pievienojusies konvencijai, kas stājusies spēkā jau 1987. gada nogalē.

Saskaņā ar konvenciju mājdzīvniekiem «nedrīkst radīt nevajadzīgas sāpes, ciešanas vai stresu» un savus mīluļus «nedrīkst pamest». Konvencija noteic, ka mājdzīvniekam jānodrošina pietiekamā daudzumā ūdens un pārtika, kā arī kustību iespējas. Konvencija arī aizliedz istabas dzīvniekus bez vecāku «skaidri izteiktas piekrišanas» pārdot bērniem, kas jaunāki par 16 gadiem. Tā regulē arī mājdzīvnieku nogalināšanu.

Paredzēts, ka istabas dzīvniekus varēs nogalināt tikai veterinārārsts vai cita kompetenta persona, izņemot ārkārtas gadījumus, lai izbeigtu dzīvnieka ciešanas un kad nav iespējams pietiekami ātri saņem speciālista palīdzību.

Saskaņā ar konvenciju mājdzīvniekus nedrīkstēs noslīcināt vai noslāpēt, izmantot indīgas vielas vai zāles, nonāvēt ar elektriskās strāvas palīdzību.

Mājas dzīvniekus arī nedrīkstēs pakļaut tādai apmācībai, kas kaitē viņu veselībai un labturībai, jo īpaši piespiežot viņus darīt vairāk, nekā to ļauj viņu dabiskās iespējas vai spēks, vai izmantojot mākslīgus palīglīdzekļus, kas izraisa ievainojumus vai nevajadzīgas sāpes, ciešanas vai stresu.

Konvencija aizliedz mīluļiem apgriezt astes un ausis, amputēt nagus un izraut ilkņus. Taču, tā kā Saeimā plānots pieņemt izmaiņas attiecībā uz astu un ausu apgriešanu, konvencijā Latvija iekļaus atrunu. Pret astu un ausu apgriešanu iebilst Latvijas Kinologu asociācija, kuras pārstāvji uz valdības sēdi nebija ieradušies.

Savukārt attiecībā uz klaiņojušajiem dzīvniekiem konvencija paredz — ja dalībvalstī klaiņojošo dzīvnieku skaits rada problēmas, tā veic attiecīgus pasākumus, lai skaitu samazinātu. To darot, jāievēro vairākas prasības — sagūstot dzīvnieku, tam jārada pēc iespējas mazākas fiziskas un garīgas ciešanas un dzīvnieki jānogalina atbilstoši konvencijā noteiktajiem principiem.

Par likumprojektu, kas paredz konvencijas ratifikāciju, vēl jālemj valdībai un Saeimai. Lai ieviestu konvenciju, būs arī jāgroza vairāki likumi.

LABU APETĪTI!

Ābolu kokosa kūka

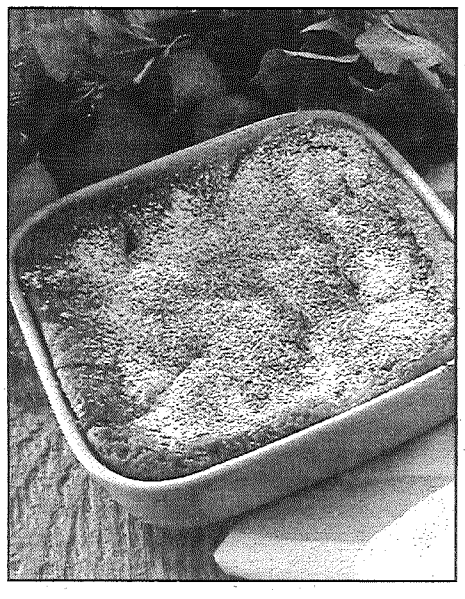

4 skābeni āboli, 2 olas, 200 ml cukura, 100 g sviesta vai margarīna, 100 ml kviešu miltu, 250 ml kokosa pārslu, sviests vai margarīns formas ieziešanai.

Sakarsē krāsni līdz 175 grādiem. Izkausē taukvielas un ļauj atdzist.

Sakuļ olas un cukuru irdenās putās. Samaisa kopā miltus, kokosa pārslas un atdzisušās taukvielas. Pievieno maisījumu olu un cukura putām. Nomizo un pārgriež uz pusēm ābolus un izņem sēklotnes. Liek ābolu pusītes ieziestajā formā ar izliekto pusi un augšu. Uzlej virsū mīklu un cep krāsns vidusdaļā apmēram 25 minūtes.

Pasniedz vēsu ar vaniļas saldējumu, vaniļas mērci vai viegli sakultu krējumu.

Sludinājumus «Novadniekā» pieņem Preiļos, Brīvības ielā 14.
Reklāmas nodaļas tālr./fakss 65307057.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Kreditēšana pret nekustamā īpašuma ķīlu.
Tālr. 25441183, 28609904.

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 64871804.

✔ **Logi par pasakainu cenu.**
✔ **Ārdurvis no Ls 109.**
Līzings, montāža, apdare.
Tālr. 65321411, mob. 28673992.

Komisijas veikals Līvānos, Rūpniecības ielā 3 (blakus pastam) iepērk makulatūru.
Cena Ls 0,02 par kg.
Pieņem jaunas un lietotas mantas.
Tālr. 26333669.

Pārdod

pusi mājas Rēzeknē, 69 m², malkas apkure, ūdensvads, kanalizācija, dušas kabīne.
Tālr. 20204612.

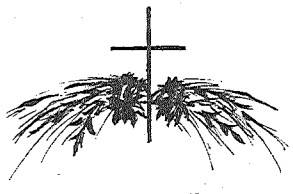

Kāds pārpratums!
Un neparasta steiga!
Vēl tik daudz rītausmās
Tev jāieklausās bij...
Izsakām līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar Kuzņecovu ģimeni, no meitas TATJANAS uz mūžu atvadoties.
Jaunaglonas arodvidusskolas kolektīvs

Rūgta asara pār vaigu norit,
Roka ceļas smilšu sauju sviest.
Nekas nav atgriežams ne rīt, ne parīt,
Tikai izturēt un nesalūzt, un paciest.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Guntai un Atim, MĀMIŅU un VECMĀMIŅU zaudējot.
Dravnieku pamatskolas 6. un 3. klases kolektīvi

Informācija pacientiem par ceļa locītavas sāpēm

Latvijas Kaulu, locītavu un saistaudu slimnieku biedrība informē, ka 2010. gada janvārī darbu sāk mājas lapa *www.endoprotezes.lv*. Šajā resursā izlasāma plaša informācija par ceļa locītavas sāpēm un ārstēšanas iespējām.

Ceļa locītavas sāpes skar vairākus tūkstošus cilvēku Latvijā, no tiem, aptuveni 3000 pacientu nepieciešama ceļa locītavas endoprotezēšana.

Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas vadītājs Vitolds Jurkevičs: «Ceļa locītavas sāpes ir simptoms, kas nedrīkst palikt nepamanīts, jo liecina par kādu būtisku problēmu locītavā. Tikai pacients pats jūt, cik ļoti viņam sāp, un tieši viņam ir jāsper solis pie ārsta, lai noteiktu, cik nopietns ir šo sāpju iemesls.»

Latvijas Kaulu, locītavu un saistaudu slimnieku biedrības vadītāja vietniece Marika Karlsone: «Arī reimatoīdā artrīta slimnieki pakļauti ilgstošām locītavu sāpēm un nereti slimības rezultātā ir nepieciešama endoprotezēšanas operācija. Jaunā mājas lapa apkopo ļoti plašu materiālu, kas būs noderīgs palīgs ikvienam pacientam ar ceļa locītavas problēmām vai viņu ģimenes locekļiem. Iegūtā informācija ļaus vieglāk novērtēt situāciju un runāt ar speciālistiem, uzdodot pamatotus jautājumus.»

Sadarbībā ar speciālistiem ir izstrādāts sāpju un kustības spēju novērtējuma anketa — trīs pakāpju tests, ar kā palīdzību iespējams noteikt ceļa sāpju problēmas nopietnību un ieteicamos risinājumus.

Uļjana Semjonova, Latvijas sportiste, paciente ar ceļa locītavas endoprotēzi SIGMA: «Pirms man tika veikta ceļa locītavas endoprotezēšanas operācija, es meklēju papildus informāciju, jo vēlējos zināt pēc iespējas vairāk par to, kas ar mani notiek. Tajā laikā vienīgā informācija bija tā, ko izstāstīja ārsts. Šai operācijai ir vajadzīga emocionāla gatavība un plašas zināšanas par pēcoperācijas periodu. *www.endoprotezes.lv* ir atrodami praktiski padomi, kas īpaši svarīgi tieši pēc operācijas.»

LU profesors Konstantīns Kalnbērzs, traumatologs — ortopēds, Latvijas Gūžas un ceļa locītavas endoprotezēšanas asociācijas prezidents: «Latvijas gūžas un ceļa locītavas endoprotezēšanas asociācija apvieno ārstus traumatologus ortopēdus un citus speciālistus Latvijā ar mērķi veicināt ortopēdijas un lielo locītavu endoprotezēšanas attīstību. Asociācijas pamatuzdevums ir sekmēt jaunāko medicīnas sasniegumu un atzinumu ātrāku ieviešanu. Pacientu izglītošana un informēšana par iespējām medicīnā ir liels atbalsts ārsta ikdienas darbā, jo tas rada augsni, lai speciālists un pacients runātu vienā valodā, rūpējoties par galveno — veselību.»

Mājas lapā ir plaša informācija par ceļa locītavas sāpēm — ceļa locītavas anatomija, sāpju iespējamie cēloņi, kā arī par ceļa locītavas ārstēšanas iespējām. Pacientam būs noderīga ārstēšanas iespēju salīdzinājumu tabula — metožu iedarbība, ieguvumi, riski, atveseļošanās posms u.c., kā arī informācija par ceļa locītavas endoprotezēšanas operāciju, sagatavošanās un atveseļošanās posmu pēc operācijas.

Marika Karlsone: «Fizioterapeits, ķirurgs — ortopēds, reimatologs, ģimenes ārsts, sporta medicīnas speciālists, alternatīvās medicīnas speciālists. Kurš īstais? Bieži vien pacientam nav īsti skaidrs, pie kura ārsta vērsties. Mājas lapā ir lasāmi ieteikumi, kas palīdzēs atrast īsto speciālistu konkrētas problēmas gadījumā.»

www.endoprotezes.lv izveidi atbalsta Johnson&Johnson Medical kompānija DePuy. DePuy ir medicīnas tehnoloģiju kompānija, kas izmanto inovatīvas metodes, jaunākos materiālus un risinājumus ķirurģijā, lai uzlabotu endoprotezēšanas materiālus, sniedzot iespēju pacientam atgriezties aktīvā dzīvē tik ātri, cik iespējams.

SPORTS

Sāksies Latgales 2010. gada čempionāts zemledus makšķerēšanā

Latgales 2010. gada zemledus makšķerēšanas čempionāts šogad notiks divos posmos. Pirmais posms notiks — **31. janvārī** Feimaņu ezerā pie Feimaņu peldētavas, otrais posms paredzēts **7. martā.** Vieta tiks precizēta pēc pirmā posma noslēguma, «Novadnieku» informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Sacensībās var piedalīties komandas un dalībnieki no Latgales pilsētām un novadiem. Čempionāta galvenais tiesnesis Elgasts Dimants (LMSF), tiesnesis Žanna Kufina (Preiļu BJSS).

Ar čempionāta nolikumu ikviens var iepazīties Preiļu novada domes mājas lapā *www.preili.lv*. Sīkāka informācija pieejama arī zvanot Elgastam Dimantam — tālr. 26619939, 28757027 un Žannai Kufinai — tālr. 29919366.

Latvijas speciālo skolu sacensības dambretē

14. janvārī Rudzātu speciālajā internātpamatskolā notika Latvijas speciālo skolu sacensības dambretē. Sacensībās piedalījās astoņas komandas no sešām skolām. Komandā — trīs zēni un viena meitene. Sacensības tiesāja Rožupes pamatskolas direktore Gunta Jaudzema.

Kā informē sporta skolotāja Zanda Spūle-Vilcāne, Latvijas Speciālās Olimpiādes (LSO) kausu izcīnīja komanda no Spāres speciālās internātpamatskolas (Cēsu rajons), aiz sevis atstājot Sveķu speciālās internātpamatskolas I un II komandu (Gulbenes rajons).

Pavisam nedaudz līdz godpilnajai 3. vietai pietrūka Rudzātu speciālās internātpamatskolas komandai, šoreiz 4. vieta.

Piektie — Spāres speciālās internātpamatskolas II komanda, sestie — komanda no Pamūšu speciālās internātpamatskolas, septītie — komanda no Jumpravas speciālās internātpamatskolas (Ogres raj.), astotie — Zālītes speciālās internātpamatskolas komanda (Bauskas raj.).

Sacensībās tika noskaidroti arī trīs labākie dambretisti zēni un meitenes, kuri tika apbalvoti ar diplomiem un Rudzātu speciālās internātpamatskolas zēnu darinātajām koka medaļām. Meiteņu konkurencē 1. vietu ieguva Santa Lemeša no Spāres speciālās internātpamatskolas, 2. vietu — Kristīne Martinovska no Sveķu speciālās internātpamatskolas, 3. vietu — Lolita Dambīte no Spāres speciālās internātskolas. Stiprākie izrādījās Sveķu speciālās internātskolas zēni — Voldemārs Kļaviņš, Edgars Ermičs, Grigorijs Botins. Katra komanda par piedalīšanos sacensībās saņēma piemiņas suvenīru no Rudzātu speciālās internātpamatskolas.

Vai tu zini, ka...

Visaugstākais dzīvnieks ir žirafe — kopā ar kaklu tās garums ir virs 5 m.

Zilonim katru dienu jāapēd vairāk nekā 200 kg barības un jāizdzer 200 l ūdens.

Nīlzirgs spēj aizturēt elpu zem ūdens apmēram 4 minūtes.

Daži roņi var palikt ieniruši ūdenī apmēram 45 minūtes.

Daži vaļi nirst ilgāk nekā 1 stundu, tikai pēc tam uzpeld līdz ūdens virsmai ieelpot gaisu.

Janvāris pasaules vēsturē

1589. gadā Polijas karalis Stefans Batorijs Rīgai piešķir tiesības kalt naudu.

* * *

1863. gadā Londonā atklāj pasaulē pirmo metro līniju, kura bija 14 jūdzes gara un brauciens tajā ilga 33 minūtes. Pirmajā dienā to izmēģināja 30 000 cilvēku.

* * *

1993. gadā Itālijā jaunie ceļu satiksmes noteikumi aizliedz skūpstīties pie automašīnas stūres.

* * *

1998. gadā Austrālijā notiek pasaulē plašākais peldējums, kurā piedalās 3070 cilvēku.

Zināšanai

- Zamšādas apavus tīra sausus ar speciālu metāla vai gumijas suku. Bez tam apavi savu izskatu atgūst, ja tos patur tvaikos. Traipus tīra ar siltu ūdeni.
- Lakādas kurpes mazgā ar pienā samitrinātu lupatiņu. Kad apavi nožuvuši, ādu iezież ar sīpola šķēlīti un spodrina ar samta lupatiņu. Ja āda ieplaisājusi, to viegli iezież ar vazelīnu, olas baltumu un spodrina.
- Ja apavi, kā parasti sakām, «čīkst», tad pazoles ieeļļojiet un ļaujiet nožūt.